

REPUBLIKA SLOVENIJA
VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

Gregorčičeva ulica 20–25, 1000 Ljubljana

T: +386 1 478 1000

F: +386 1 478 1607

E: gp.gs@gov.si

<http://www.vlada.si/>

**Poročilo o dejavnostih Republike Slovenije na Zahodnem Balkanu
v letu 2025 in o uresničevanju Smernic za delovanje Republike Slovenije
do Zahodnega Balkana**

KAZALO

I. Uvod	3
II. Dejavnosti RS na Zahodnem Balkanu v letu 2025 - uresničevanje Smernic za delovanje RS do Zahodnega Balkana	3
1. Krepitev političnega sodelovanja z državami Zahodnega Balkana	3
1.1. Prizadevanja RS za reševanje odprtih vprašanj na področju nasledstva	4
2. Spodbujanje medregionalnega sodelovanja in povezav držav in regije Zahodnega Balkana	5
2.1. Makroregionalne strategije EU	7
3. Podpora procesom približevanja Zahodnega Balkana EU, Natu in drugim mednarodnim organizacijam in sodelovanje na področju evropskih integracij	8
4. Krepitev gospodarske prisotnosti na Zahodnem Balkanu	10
4.1. Krepitev sodelovanja na področju financ.....	11
4.2. Krepitev sodelovanja na področju gospodarstva, turizma in športa.....	15
5. Razvojno sodelovanje z državami Zahodnega Balkana.....	17
5.1. Krepitev sodelovanja na področju evropske kohezijske politike in regionalnega razvoja.....	21
6. Krepitev sodelovanja na področju obrambe, varnosti in pravosodja (obramba, notranje zadeve, obvladovanje nesreč, pravosodje, javna uprava, informacijska varnost, digitalna preobrazba, varovanje tajnih podatkov).....	22
6.1. Krepitev sodelovanja na področju obrambe	22
6.2. Krepitev sodelovanja na področju varstva pred nesrečami.....	26
6.3. Krepitev sodelovanja na področju notranjih zadev.....	27
6.4. Krepitev sodelovanja na področju pravosodja.....	29
6.5. Krepitev sodelovanja na področju javne uprave, informacijske varnosti, digitalne preobrazbe in varovanja tajnih podatkov.....	30
7. Okrepitev in razvoj prometnih in energetskih povezav ter krepitev sodelovanja na področju okolja in prostora	34
7.1. Krepitev sodelovanja na področju infrastrukture	34
7.2. Krepitev sodelovanja na področju okolja, podnebja in energije	34
7.3. Krepitev sodelovanja na področju varstva narave, celostnega upravljanja z vodami, obalo in morjem ter sevalne in jedrske varnosti	36
8. Krepitev sodelovanja na področju kmetijstva in zdravstva ter na področju dela, družine in socialnih zadev	37
8.1. Krepitev sodelovanja na področju kmetijstva, razvoja podeželja, gozdarstva, ribištva in varne hrane.....	37
8.2. Krepitev sodelovanja na področju zdravstva.....	38
8.3. Krepitev sodelovanja na področju dela, družine in socialnih zadev	40
9. Spodbujanje sodelovanja na področju vzgoje, izobraževanja, mladine, znanosti in inovacij ...	41
9.1. Krepitev sodelovanja na področju vzgoje in izobraževanja.....	41
9.2. Krepitev sodelovanja na področju visokega šolstva, znanosti in inovacij	43
10. Sodelovanje v kulturi in medkulturni dialog	45
11. Krepitev in povezovanje slovenske manjšine	47
12. Krepitev sodelovanja na področju statistike	48
III. Pregled ključnih aktivnosti koordinatorja za Zahodni Balkan	49

I. Uvod

Z namenom usklajenega delovanja Republike Slovenije (RS) na Zahodnem Balkanu je Vlada RS na 90. redni seji 8. julija 2010 sprejela Smernice za delovanje RS do Zahodnega Balkana, na 105. redni seji 28. oktobra 2010 pa je imenovala nacionalnega koordinatorskega odbora za Zahodni Balkan in člane Koordinacijskega odbora za Zahodni Balkan (sklep o članih Koordinacijskega odbora za Zahodni Balkan je bil večkrat spremenjen, nazadnje 22. novembra 2023 s sklepom št. 50102-18/2023/4). Z omenjenimi sklepi je Vlada RS tudi določila, da Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve (MZEZ) letno poroča o uresničevanju smernic in da koordinator pripravlja letno poročilo o dejavnostih RS na Zahodnem Balkanu. Ker gre pri obeh poročilih za enako vsebino, v nadaljevanju podajamo enotno poročilo.

II. Dejavnosti RS na Zahodnem Balkanu v letu 2025 - uresničevanje Smernic za delovanje RS do Zahodnega Balkana

Smernice za delovanje RS do Zahodnega Balkana so tudi v letu 2025 predstavljale strateško usmeritev za delovanje do regije, tako v procesu načrtovanja kot tudi izvajanja konkretnih aktivnosti. RS je v vseh segmentih svojega delovanja zasledovala cilje krepitve in poglobitve odnosov z državami Zahodnega Balkana, poglobitve regionalnega sodelovanja med njimi in podpore približevanju in vključevanju držav Zahodnega Balkana v evroatlantske povezave. S tem je ustvarjala podlago za učinkovito reševanje dvostranskih vprašanj in zastopanje nacionalnih interesov RS.

Vsi pristojni organi RS so delovali v skladu z načelnimi izhodišči Smernic za delovanje RS do Zahodnega Balkana, na osnovi katerih je bil pripravljen Akcijski načrt za delovanje RS do Zahodnega Balkana v letu 2025.

MZEZ je maja in decembra sklicalo sestanek Koordinacijskega odbora za Zahodni Balkan. Obravnavana je bila širitev Evropske Unije (EU) na Zahodni Balkan ter razmere v državah regije, predstavljeni so bili dogodki v okviru Brdo-Brijuni procesa in Berlinskega procesa, stanje glede Sporazuma o vprašanjih nasledstva ter ključni izsledki projekta Converge2EU. Posebna pozornost je bila dana pomoči in podpori državam Zahodnega Balkana pri približevanju EU. Resorji so na sestankih Koordinacijskega odbora za Zahodni Balkan poročali o dejavnostih na svojih delovnih področjih.

1. Krepitev političnega sodelovanja z državami Zahodnega Balkana

V letu 2025 so se nadaljevali intenzivni stiki RS z državami Zahodnega Balkana.

Albanija: Septembra sta se 20. Blejskega strateškega foruma (BSF) udeležila predsednik vlade Edi Rama in takratni minister za Evropo in zunanje zadeve Igli Hasani.

Bosna in Hercegovina (BiH): Predsednica RS Nataša Pirc Musar se je 11. julija 2025 na povabilo članov Predsedstva BiH udeležila komemoracije ob 30. obletnici genocida v Srebrenici. Minister za zunanje zadeve BiH Elmedin Konaković se je udeležil BSF 2025. Ministrica za zunanje in evropske zadeve Tanja Fajon je 6. aprila 2025 prejela nagrado Ključ mesta Sarajevo.

Črna gora: Predsednik Državnega sveta RS Marko Lotrič se je sredi junija srečal s predsednikom Skupščine Črne gore Andrijo Mandićem. Predsednica Nataša Pirc Musar in predsednik Črne gore Jakov Milatović sta se srečala ob robu BSF.

Kosovo: Ministrica za zunanje in evropske zadeve Tanja Fajon se je ob robu BSF srečala s kosovsko ministrico za zunanje zadeve in diasporo Doniko Gërvalla-Schwarz, oktobra pa sta se ob robu zasedanja Parlamentarne skupščine NATO v Ljubljani srečali predsednica Nataša Pirc Musar in Vjosa Osmani Sadriu, predsednica Kosova.

Severna Makedonija: Aprila je bila predsednica državnega zbora Urška Klakočar Zupančič na uradnem obisku v Severni Makedoniji. V začetku septembra pa sta se ob robu BSF sestala ministrica za zunanje in evropske zadeve Tanja Fajon in minister za zunanje zadeve in zunanjo trgovino Timčo Mucunski.

Srbija: Minister za zunanje zadeve Marko Đurić se je udeležil BSF 2025.

1.1. Prizadevanja RS za reševanje odprtih vprašanj na področju nasledstva

Leto 2025 ni prineslo preboja na področju reševanja preostalih odprtih vprašanj na področju nasledstva. RS si je podobno, kot v preteklih letih, intenzivno prizadevala za napredek, vendar je v večini primerov umanjkal konstruktivni odziv drugih držav naslednic. Eden od glavnih razlogov za izostanek rezultatov je odsotnost formalnih zasedanj delovnih teles, ustanovljenih s sporazumom o vprašanih nasledstva.

Ob robu zasedanja Generalne skupščine Združenih narodov (GS OZN) septembra 2025 je Hrvaška sicer organizirala srečanje ministrov za zunanje zadeve držav naslednic, vendar so kljub izpostavljenim in obravnavanim konkretnim izzivom rezultati zaenkrat izostali, začevši s podpisom zapisnika s konkretnimi sklepi, ki bi lahko predstavljali dobro osnovo za nadaljnje aktivnosti v smeri reševanja nasledstvenih vprašanj.

V kontekstu širitve EU na Zahodni Balkan je RS poskušala senzibilizirati institucije EU o pomenu ureditve nasledstvenih vprašanj v sklopu nerešenih regionalnih vprašanj iz preteklosti za spravo in stabilnost (razširjene) Unije. Prvič je tako ureditev nasledstvenih vprašanj vključena v gradivo Evropske komisije (EK) glede širitve (Širitveni paket). RS si bo še naprej prizadevala za sodelovanje EK pri kreptvi politične volje v državah naslednicah za aktivnejšo obravnavo nasledstvenih vprašanj.

Po posameznih prilogah sporazuma posebnega napredka v letu 2025 ni bilo. Tako v okviru priloge A slovenska prizadevanja za nadaljevanje dela bilateralne delovne skupine s Srbijo za vprašanja kulturne dediščine še niso obrodila sadov.

V okviru priloge B (diplomatsko konzularna predstavništva) je bilo konec leta v Zagrebu realizirano neformalno srečanje pooblaščenih predstavnikov, kjer sicer ni bil dosežen napredek pri razdelitvi preostalih nepremičnin in umetniških del diplomatsko konzularnih predstavništev, je pa prišlo do uskladitve aktivnosti posameznih držav naslednic z določenimi roki. S pomočjo aktivnosti RS so bila v letu 2025 uspešno razdeljena sredstva od prodaje ene izmed nepremičnin SFRJ na Novi Zelandiji.

V letu 2025 ni prišlo do organizacije zasedanja pooblaščenih predstavnikov za prilogo C (finančna sredstva in obveznosti) s strani Srbije, nadaljevale so se aktivnosti za sprostitev sredstev SFRJ pri Adria bank in za končanje stečajnega postopka podružnice Beograjske banke na Cipru. RS je v okviru bilateralnega srečanja s Češko iskala načine za rešitev vprašanja razdelitve klirinškega dolga SRFJ do Češke in Slovaške.

Pri prilogi D so bila prizadevanja za podpis deklaracije o podpori skupnemu projektu digitalizacije skupnega arhivskega gradiva neuspešna, čeprav so besedilo deklaracije parafirali visoki predstavniki za nasledstvo vseh držav naslednic. Kljub temu je Arhiv RS z iniciativo na strokovni ravni spodbudil

začetek izvajanja projekta z lastnimi sredstvi, pri čemer je izostal sestanek direktorjev nacionalnih arhivov držav naslednic, ki bi ga morala sklicati BiH v tretjem kvartalu 2025. RS ima za svoj delež obveznosti rezervirana sredstva za projekt v okviru Sklada RS za nasledstvo.

V okviru priloge G (zasebno premoženje) je leto 2025 zaznamovala odločitev Ustavnega sodišča Srbije, ki je razsodilo, da slovensko podjetje zaradi odsotnosti bilateralnega sporazuma ne more uveljavljati lastninske pravice na nepremičnini v Srbiji, pri kateri ima (ugotovljeno in vknjiženo) pravico do uporabe. Odločitev ustavnega sodišča postavlja pod vprašaj načelo neposredne uporabe in obstoj vzajemnosti pri obravnavi priloge G med RS in Srbijo, ki je bilo bilateralno večkrat potrjeno tako na političnem kot strokovnem nivoju.

2. Spodbujanje medregionalnega sodelovanja in povezav držav in regije Zahodnega Balkana

RS je aktivno delovala in se udeleževala dogodkov na področju regionalnega sodelovanja v okviru Berlinskega procesa, Brdo-Brijuni procesa, Procesa sodelovanja v Jugovzhodni Evropi (SEECP), Srednjeevropske pobude (SEP), Jadransko-jonske pobude (JJP) in Sveta za regionalno sodelovanje (RCC). V pobudah je s svojimi aktivnostmi krepila vladno, parlamentarno in poslovno dimenzijo.

Vrh voditeljev Brdo-Brijuni procesa, ki se ga je udeležila predsednica RS Pirc Musar, je potekal 6. oktobra 2024 v Albaniji. Na Vrhu, ki je potekal pod naslovom "Skupni interesi, skupna zavezanost skupni prihodnosti: skupaj naprej proti EU," so voditelji držav Brdo-Brijuni procesa obravnavali predvsem krepitev regionalnega sodelovanja na poti v EU ter skupne izzive, kot so izseljevanje mladih, podnebne spremembe, digitalna varnost in gospodarski razvoj.

Poseben poudarek je bil namenjen tudi Načrtu za rast za Zahodni Balkan, ki po oceni RS predstavlja pomembno priložnost za pospešitev gospodarskega razvoja regije. Uspešnost tega načrta pa je odvisna od pravočasnega izvajanja potrebnih reform v državah Zahodnega Balkana, kar pomeni jasne zaveze in konkretne ukrepe na ravni posameznih vlad.

Pomemben del razprav je bil namenjen mladim, njihovem položaju in prihodnosti v regiji. Udeleženci so se strinjali, da so mladi eden najpomembnejših dejavnikov trajnostnega razvoja, vendar številni zaradi pomanjkanja priložnosti zapuščajo svoje domovine. V regiji ostaja velik izziv kako ustvariti pogoje, ki bodo mladim omogočili kakovostno izobraževanje, dostojno zaposlitev in razvoj osebnih ter profesionalnih potencialov doma.

V okviru Brdo-Brijuni procesa je bilo še posebej pomembno srečanje direktorjev zavodov za zaposlovanje iz držav Zahodnega Balkana, ki je potekalo pred zasedanjem voditeljev. Namen srečanja je bil poiskati skupne rešitve za izboljšanje razmer na področju zaposlovanja, uskladiti izobraževalne programe s potrebami trga dela, izboljšati delovne pogoje ter razviti programe za vračanje talentov. Udeleženci so se zavezali k okrepitvi sodelovanja na teh področjih, s ciljem ustvariti več priložnosti za mlade in oblikovati spodbudno družbeno okolje, ki bi omogočilo dolgoročno zadrževanje človeškega kapitala v regiji.

Vrh se je zaključil s sprejetjem skupne deklaracije, v kateri so voditelji še enkrat potrdili podporo evropski perspektivi Zahodnega Balkana ter poudarili pomen dobrososedskih odnosov, regionalnega povezovanja in skupnega soočanja s sodobnimi izzivi, kot so kibernetске grožnje in posledice podnebnih sprememb. Izpostavili so tudi potrebo po trajnostnem razvoju, ki mora vključevati vse generacije, zlasti mlade, kot ključne akterje prihodnosti regije.

Državna sekretarka v Ministrstvu za zunanje in evropske zadeve RS Neva Grašič se je udeležila 11. Vrha Berlinskega procesa, ki ga je 22. oktobra 2025 gostilo Združeno kraljestvo Velike Britanije in Severne Irske v Londonu. Glavne teme so bile krepitev regionalnega sodelovanja, obravnava izzivov in priložnosti, ki izvirajo iz migracij, in ekonomska rast. Obravnavane so bile tudi teme, ki so skupne vsem državam Zahodnega Balkana, kot so varnostna vprašanja, ekonomski razvoj, Zelena agenda idr.

Na Vrhu Berlinskega procesa so predstavniki držav EU in Združenega kraljestva Velike Britanije in Severne Irske poudarili pomen spodbujanja stabilnosti in blaginje na Zahodnem Balkanu za ustvarjanje boljše prihodnosti za prebivalce regije. Izpostavljena je bila potreba po aktivni obravnavi vprašanj migracij, varnosti in gospodarske rasti. Izražena je bila jasna podpora EU perspektivi Zahodnega Balkana, pri čemer so reforme ključ do uspeha, treba pa je tudi reševati bilateralna vprašanja v duhu sodelovanja. Skupen cilj ostaja več povezljivosti, več varnosti in več integracije. Posebej pomembno vlogo pri napredovanju regije ima Načrt za rast za Zahodni Balkan. Bistvena ostaja polna implementacija skupnega regionalnega trga, vključevanje v enotno območje plačil SEPA, mobilno gostovanje, treba je tudi nadaljevati infrastrukturne in energetske projekte za izboljšanje povezljivosti.

Predstavniki držav regije so na Vrhu Berlinskega procesa podprli pomen skupne vizije in prizadevanj držav Zahodnega Balkana za polnopravno članstvo v EU ter možnost postopne integracije držav aspirantk v EU. Izpostavili so aktivnosti t. i. tretjih akterjev in pozvali k večjem angažmaju EU in tudi Nato ter k verodostojnosti širitvenega procesa in oprijemljivim rezultatom za prebivalce regije. Poudarili so pomen trajnostnih naložb v povezljivost ter v trajnostne, nizkoogljične in digitalne tehnologije, ki spodbujajo prehod v zeleno gospodarstvo.

Vrh Berlinskega procesa je potrdil skupne zaveze h krepitvi varnosti, stabilnosti in blaginje na Zahodnem Balkanu in v celotni Evropi. Udeleženci so se strinjali, da je stabilnost Zahodnega Balkana ključna za varnost in mir v Evropi.

Grško predsedstvo Strategije EU za jadransko-jonsko regijo (EUSAIR) in JJP za obdobje 1. junija 2024 do 31. maja 2025 je 5. – 6. maja 2025 na Kreti organiziralo ministrsko zasedanje EUSAIR / zasedanje Sveta ministrov JJP, ki se ga je v imenu RS udeležil minister za kohezijo in regionalni razvoj dr. Aleksander Jevšek. Na ministrskem srečanju je bila sprejeta Kretska deklaracija, ki priznava, da je širitev EU geostrateška naložba v mir, varnost, stabilnost in blaginjo v jadransko-jonski regiji, in da lahko sodelovanje v okviru JJP/EUSAIR dodatno olajša pot kandidatkam do članstva v EU.

V organizaciji grškega parlamenta je 22. do 23. maja 2025 v Ioanini potekala XIX. Konferenca predsednikov parlamentov JJP, ki je obravnavala evropsko perspektivo in prihodnost Zahodnega Balkana ter turizem kot gonilo regionalne rasti v regiji. V sprejeti deklaraciji so izpostavili pomen procesa širitve EU kot gonilne sile za rast, stabilnost in varnost na območju jadransko-jonske regije, poudarili, da širitev EU spodbuja skupne vrednote in spravo, in se zavezali, da bodo še naprej podpirali prizadevanja za evropsko integracijo Zahodnega Balkana.

Ob 25. obletnici ustanovitve JJP je 27. junija 2025 v Anconi potekala konferenca na visoki ravni z naslovom "25 let Anconske deklaracije: nova obzorja in perspektive za EU", ki je odločno potrdila zavezanost regionalnemu sodelovanju in evropski integraciji v jugovzhodni Evropi ter vlogo JJP kot strateškega inštrumenta za integracijo Zahodnega Balkana.

Predsedovanje JJP za obdobje 1. junija 2025 do 31. maja 2026 je prevzela Severna Makedonija, ki je 22. septembra 2025, ob robu 80. zasedanja GS OZN v New Yorku, gostila prvo srečanje zunanjih ministrov JJP. Na srečanju so udeleženci potrdili skupno zavezanost regionalnemu sodelovanju, evropski integraciji in konstruktivnemu multilateralizmu.

V okviru srbskega predsedovanja SEP sta v New Yorku in v Beogradu potekali ministrski srečanja, držav članic SEP, ki se ju je RS udeležila na ravni državne sekretarke (NY) in na ravni veleposlanika (Beograd). V Beogradu so udeleženci srečanja sprejeli skupno izjavo, s katero so potrdili zavezanost strateškimi ciljem SEP, vključno s spodbujanjem evropskega integracijskega procesa, trajnostnega razvoja, dobrososedskih odnosov, spoštovanja mednarodnega prava in temeljnih svoboščin. V izjavi so ministri ostro obsodili nadaljevanje ruske agresije proti Ukrajini ter izrazili neomajno podporo njeni suverenosti, neodvisnosti, enotnosti in ozemeljski celovitosti (v tem delu je Madžarska podala ločeno izjavo, v kateri je izrazila zadržke do podpore vstopu Ukrajine v EU). Ministri so še poudarili pomen dialoga in prizadevanj za mir ter opozorili na naraščajoče grožnje evropski varnosti, kot so dezinformacije in hibridne grožnje. Izpostavili so edinstveno vlogo SEP kot platforme za spodbujanje solidarnosti, sprave in konstruktivnega regionalnega sodelovanja ter poudarili napredek pri pristopnih pogajanjih k EU. V letu 2026 bo organizaciji predsedovala Romunija. Vrha Procesu sodelovanja v Jugovzhodni Evropi (SEECP), ki je potekal junija 2025 v Tirani, se je udeležila predsednica RS Pirc Musar. Predsedniki so na plenarnem zasedanju izmenjali stališča na temo "Spodbujanja stabilnosti in blaginje preko regionalnega sodelovanja in EU integracije". Poudarili so, da je regionalno sodelovanje bistvenega pomena za uspeh reform in procesov pristopa k EU.

Predsednica RS je v svojem nagovoru izrazila podporo RS regionalnemu sodelovanju ter se zavzela za učinkovit, verodostojen in transparenten širitveni proces, tudi v luči zagotavljanja krepitve območja stabilnosti, demokracije in vladavine prava v Evropi. RS si aktivno prizadeva za zmanjševanje razvojnega razkoraka med EU in državami regije ter zagovarja stališče, da je treba izboljšati povezljivosti v vseh njenih vidikih, predvsem na področjih energetike in transporta, kot tudi na področjih digitalizacije in stikov v kontekstu civilne družbe. Napredek na teh področjih je tesno povezan z zagotavljanjem pogojev za hitrejši ekonomsko-socialni razvoj. V imenu RS je poudarila pomen celovite implementacije skupnega regionalnega trga.

Ministrskega zasedanja ob robu Vrha SEECP se je v imenu ministrice za zunanje in evropske zadeve udeležila državna sekretarka dr. Melita Gabrič. Ministri za zunanje zadeve so potrdili skupno izjavo, ki je bila v nadaljevanju obravnavana na Vrhu SEECP istega dne, vendar ni bila soglasno podprta (nasprotovali sta ji Srbija ter BiH). S 1. julijem 2025 je predsedovanje SEECP prevzela Bolgarija.

Ministrstvo za kohezijo in regionalni razvoj (MKRR) sodeluje pri aktivnostih, povezanih z izvajanjem strategije SEE2030. V letu 2025 je MKRR koordiniralo in pripravilo odziv RS na prvi osnutek predloga vmesne posodobitve SEE2030.

V letu 2025 je RS pričela sodelovati v Regionalni mreži jugovzhodne Evrope za zavarovanje in delitev tveganja ob nesrečah, ustanovljeni v okviru Sveta za regionalno sodelovanje. Mreža statističnih uradov sodelujočih držav strategije SEE2030 je nadaljevala delo na regionalnih kazalnikih ciljev trajnostnega razvoja.

RS je z namenom podpore širitvenemu procesu na Zahodnem Balkanu aktivno sodelovala tudi kot članica Upravnega odbora Sveta za regionalno sodelovanje (RCC).

2.1. Makroregionalne strategije EU

Podporo predsedstvu ter vsem upravljavskim in tematsko-izvedbenim telesom pri vodenju in koordinaciji strategije EUSAIR in njenih procesov je tudi v letu 2025 zagotavljal EUSAIR Facility Point, ki deluje kot sekretariat strategije. MKRR vodi partnerstvo EUSAIR Facility Point v katerem sodelujejo sorodne institucije iz vseh držav EUSAIR, vključno s petimi državami kandidatkami za članstvo EU.

V okviru svojih nalog je EUSAIR Facility Point pomembno prispeval k nadaljnjemu razvoju in utrjevanju strategije EUSAIR, pri čemer je imel posebno vlogo tudi pri krepitvi sodelovanja držav Zahodnega Balkana ter njihovem vključevanju v procese evropskega sodelovanja in približevanja EU. To je bilo še posebej pomembno v letu 2025, ko je predsedovanje strategiji EUSAIR prevzela Severna Makedonija. V tem okviru je EUSAIR Facility Point zagotovil podporo izvedbi skupnega srečanja strategij EUSAIR in Strategije EU za Podonavje (EUSDR) v Sarajevu ob robu foruma strategije EUSDR (november 2025), ki je okrepilo prizadevanja obeh makroregionalnih strategij za praktično podporo državam kandidatkam pri krepitvi njihovih zmogljivosti za izpolnjevanje pogojev v pristopnih pogajanjih z EU.

Pomemben del aktivnosti v letu 2025 je bil namenjen tudi zaključevanju revizije Akcijskega načrta EUSAIR¹, ki ga je 7. maja potrdila EK. Pomemben element revizije je bil zagotoviti močnejšo vlogo držav Zahodnega Balkana ter okrepiti vlogo strategije EUSAIR kot platforme za spodbujanje evropske integracije regije, tudi v kontekstu razprav o prihodnosti kohezijske politike po letu 2027.

Med pomembnejšimi dosežki leta 2025 izstopa tudi podpora delovanju Svetu mladih EUSAIR, ki je nov mehanizem za vključevanje mladih iz celotne jadransko-jonske regije, vključno z državami Zahodnega Balkana. Svet mladih je v letu 2025 deloval v polni sestavi, z jasno določenim mandatom in postopki dela, njegovi člani pa so aktivno sodelovali pri delu tematskih skupin in na dogodkih EUSAIR. Izvedeni so bili izbor članov za mandat 2025–2026, redna srečanja ter več pobud, namenjenih spodbujanju podjetništva in aktivnega državljanstva mladih v regiji.

Ob podpori EUSAIR Facility Point in Veleposlaništva RS v Atenah, je Primorski tehnološki park znotraj Forumu EUSAIR maja 2025 na Kreti že petič zapored organiziral niz dogodkov namenjenih spodbujanju podjetništva med mladimi, imenovanih "EUSAIR POPRI". Na tekmovanju, ki vključuje tehnološke parke, mentorje in mlade iz vseh 10 EUSAIR držav, so mladi predstavili konkretne poslovne rešitve, ki odgovarjajo na potrebe prebivalcev regije. V revidiranem Akcijskem načrtu EUSAIR, sprejetem maja 2025, je bil "EUSAIR POPRI" prepoznani kot vodilni projekt za opolnomočenje in vključevanje mladih ter kot mehanizem za prenos znanja in izboljšanje zaposljivosti mladih. V regiji Zahodnega Balkana je "EUSAIR POPRI" prepoznani kot konkreten projekt, ki naslavlja problematiko "bega možganov".

Leto 2025 je zaznamovalo tudi obeleževanje 10. obletnice strategije EUSAIR, ki je potekalo v okviru celovite komunikacijske kampanje. Ta je vključevala pripravo pregleda ključnih dosežkov posameznih stebrov in držav, promocijski video in publikacijo ter kampanjo nacionalnih zgodb, s katerimi so bili predstavljeni konkretni rezultati sodelovanja v regiji. Kampanja je pomembno prispevala k večji prepoznavnosti strategije ter krepitvi njene legitimnosti med deležniki, tudi v državah Zahodnega Balkana. MKRR je prav tako soorganiziralo 10. Teden sredozemske obale in makroregionalnih strategij, kjer je bilo izpostavljeno, da je nadaljevanje močne kohezijske politike EU po letu 2027 ključno za krepitev sodelovanja znotraj EU ter z državami kandidatkami.

EUSAIR Facility Point je v letu 2025 zagotavljal tudi strokovno podporo upravljavskim strukturam in državam partnericam, in sicer z angažiranjem tematskih strokovnjakov za posamezne stebre, pripravo analiz ter organizacijo razprav o prihodnjem razvoju kohezijske politike po letu 2027. S tem je deloval kot ključni povezovalni mehanizem med politično ravnjo, upravljavskimi strukturami in vsebinskimi deležniki ter prispeval k nadaljnjemu razvoju sodelovanja v jadransko-jonski regiji, vključno z aktivnejšo vlogo držav Zahodnega Balkana v makroregionalnem sodelovanju.

3. Podpora procesom približevanja Zahodnega Balkana EU, Natu in drugim mednarodnim organizacijam in sodelovanje na področju evropskih integracij

¹ [EUSAIR-Action-Plan SWD2025-114-final.pdf](#)

Poleg regionalnih srečanj so potekali tudi drugi dogodki v zvezi z Zahodnim Balkanom. Predsednik vlade dr. Golob se je decembra udeležil Vrha EU-Zahodni Balkan v Bruslju. Predstavniki RS so aktivno sodelovali na vrsti mednarodnih dogodkov, na katerih je bil obravnavan Zahodni Balkan.

Posebni odposlanec za Zahodni Balkan, ki ga je imenovala ministrica za zunanje in evropske zadeve, je opravil več delovnih obiskov v državah regije, delno v sodelovanju s posebnimi odposlanci drugih držav. Srečanja so bila namenjena seznanitvi z aktualnimi razmerami v regiji in pripravi aktivnosti RS na politični ravni.

RS je nadaljevala z aktivno politiko podpore širitvenemu procesu EU z državami Zahodnega Balkana. RS je v Bruslju aktivno sodelovala v Delovni skupini za širitev in v Delovni skupini za Zahodni Balkan ter delovala pri zagotavljanju napredka držav regije v pristopnem procesu. Blejska zaveza (EU in prihodnje države članice morajo biti pripravljene na širitev do leta 2030) je pomembno sporočilo. RS izpostavlja, da spremenjene geopolitične okoliščine zahtevajo odločne korake, da bi presegli širitveno utrujenost na obeh straneh. Načrt za rast za Zahodni Balkan, ki ga RS močno podpira, je eno od orodij za doseganje tega cilja. Polno izvajanje Načrta bo pospešilo postopno integracijo regije v EU. Naložbe, predvidene v Načrtu za rast za Zahodni Balkan, se morajo osredotočiti na zmanjševanje socialno-ekonomskih razlik med Zahodnim Balkanom in EU, ter prispevati k hitrejši gospodarski rasti držav Zahodnega Balkana. V letu 2025 sta največji napredek na področju širitve naredili Albanija in Črna gora. Črna gora je začasno zaprla 13 pogajalskih poglavij, medtem ko je bila Albanija uspešna pri odpiranju pogajalskih sklopov.

RS je v letu 2025 sodelovala pri delu odbora za predpristopno pomoč (IPA III), ki ga vodi EK, in podprla akcijske načrte za financiranje držav Zahodnega Balkana iz Instrumenta za predpristopno pomoč (IPA III) in reformno agendo BiH, ki je podlaga za financiranje iz Instrumenta za reforme in rast za Zahodni Balkan. Tudi v letu 2025 je bila RS aktivna pri izvajanju projektov, ki se financirajo iz EU sredstev. RS je v letu 2025 nadaljevala izvajanje projektov tesnega medinstitucionalnega sodelovanja na področju statistike v BiH, kmetijstva in razvoja podeželja ter integriranega upravljanja meja v Črni gori in na področju in zaposlovanja (vključitev v EURES) v Srbiji. Slovenski javni uslužbenci so državam Zahodnega Balkana nudili kratkoročno pomoč tudi prek TAIEX programa, in sicer so sodelovali pri izvedbi več kot 40 TAIEX dogodkov, ki jih je v letu 2025 organizirala EK. Potekalo je tudi izvajanje IPA projekta tehnične pomoči na področju krepitve vladavine prava v Severni Makedoniji.

Center za kibernetiko zmogljivost na Zahodnem Balkanu

Sporazum o ustanovitvi Centra za kibernetiko zmogljivost na Zahodnem Balkanu (WB3C) je bil podpisan v Tirani 16. oktobra 2023 s strani RS, Francije in Črne gore. Sporazum je začel veljati 18. avgusta 2025, WB3C pa bo po ratifikaciji Sporazuma o sedežu v črnogorskem parlamentu (predvidoma v prvi polovici 2026) pričel poslovati kot samostojen pravni subjekt. WB3C je mednarodna organizacija, odprta za članstvo drugih držav in organizacij, v prvi vrsti seveda ostalih držav Zahodnega Balkana. WB3C je 14. oktobra 2024 uradno postal tudi (kibernetika roka) del Berlinskega procesa.

Center je s svojimi usposabljanji pričel maja 2023 in se intenzivno povezuje s sorodnimi iniciativami v regiji, z drugimi državami EU ter z globalnimi organizacijami in institucijami na področju kibernetike zmogljivosti.

V letu 2025 je center za več kot 650 slušateljev izvedel več kot 45 različnih usposabljanj s področij kibernetike varnosti, pregona kibernetike kriminala in mednarodnega sodelovanja na področju kibernetike za strokovnjake iz regije držav Zahodnega Balkana, ki bodo s tako pridobljenim znanjem nadalje usposabljali domače strokovnjake (t. i. *train the trainers model*). Doslej se je v WB3C usposabljalo že skoraj 900 slušateljev iz držav Zahodnega Balkana.

WB3C je v dobrem položaju, da postane glavno središče za prizadevanja za regionalno kibernetsko sodelovanje v regiji Zahodnega Balkana, pri čemer se usklajuje in sodeluje z ustreznimi izvajalskimi partnerji (RCC, Regional School of Public Administration (ReSPA), United Nations Development Programme (UNDP), UNIDIR, Svet Evrope, OVSE, WEF, GIZ, eGA ...) ter sodeluje z evropskimi institucijami in posameznimi članicami EU.

V letu 2025 so aktivnosti še v pretežni meri financirale ustanoviteljice (RS/FR/MNE), nekatere aktivnosti pa so bile organizirane skupaj s partnerskimi organizacijami oziroma državami. Delovanje WB3C bo po registraciji pravnega subjekta v Črni gori, projektno financirano tudi s strani EU (DG ENEST) ter s partnerskimi sodelovanji.

Polno operativni prostori WB3C (skupaj cca. 250 m², 3 računalniško opremljene učilnice, multimedijski konferenčni prostor, 2 pisarni) se nahajajo v Znanstveno-tehnološkem parku v Podgorici.

4. Krepitev gospodarske prisotnosti na Zahodnem Balkanu

Gospodarstva držav Zahodnega Balkana so v letu 2025 dosegla približno 3 % gospodarsko rast, kar je malce manj kot v letu 2024. Upočasnitev rasti je bila posledica višje inflacije in povečane negotovosti, ki je zavirala trgovino in naložbe. Kljub temu so plače in kreditna aktivnost rasle, fiskalne politike pa so ostale razmeroma zmerne. Javnofinančnimi primanjkljaji so bili v povprečju pod 3 % BDP, javni dolgovi pa so se zniževali.

Na trgu dela se je povečal izrazit razkorak med pomanjkanjem delovne sile v določenih sektorjih in istočasno visoko brezposelnostjo, ki presega 10 %. Stopnja aktivnosti prebivalstva ostaja nizka, pod 55 %, pri čemer so posebej nizko zastopane ženske, mladi in starejši. Demografski trendi so negativno vplivali na razpoložljivost delovne sile, saj se je število delovno sposobnih prebivalcev dodatno zmanjšalo.

Zmerna gospodarska rast in ohranjena domača potrošnja v državah Zahodnega Balkana sta imeli pozitiven vpliv na povpraševanje po slovenskih izdelkih in storitvah, zlasti v tradicionalno močnih sektorjih, kot so industrijski proizvodi, energetika, logistika, trgovina in finančne storitve. Hkrati so strukturne težave na trgih dela, inflacijski pritiski in negotovost v poslovnem okolju omejevali hitrejšo rast investicij in večje nove projekte, kar je zaviralo dinamiko poglobljanja sodelovanja. Kljub temu so geografska bližina, dolgoletne poslovne povezave in aktivna vloga gospodarske diplomacije omogočili ohranjanje intenzivnih gospodarskih odnosov med RS in državami Zahodnega Balkana tudi v letu 2025.

Gospodarska diplomacija je slovenskim podjetjem pri poslovanju na trgih Zahodnega Balkana zagotavljala podporo predvsem z rednim obveščanjem o poslovnih priložnostih, pomočjo pri vstopu in širjenju na regionalne trge, odpravljanjem trgovinskih ovir, pomočjo pri reševanju plačilne nediscipline ter z aktivnim prizadevanjem za enakopravno obravnavo slovenskih vlagateljev.

MZEZ med orodji gospodarske diplomacije uporablja tudi projektni gospodarski sklad. Iz sredstev tega sklada je financiralo ali sofinanciralo številne gospodarsko-promocijske dogodke oz. projekte, ki so potekali v (so)organizaciji diplomatsko-konzularnih predstavništev. V državah Zahodnega Balkana je bilo izvedenih in financiranih 9 projektov.

Veleposlaništva RS v državah Zahodnega Balkana so slovenskim podjetjem nudila informacije, podporo in pomoč pri njihovem poslovanju v omenjenih državah. Izvajale so aktivnosti promocije slovenskega gospodarstva in RS kot destinacije za neposredne tuje investicije ter prirejale dogodke za

povezovanje slovenskih podjetij s podjetji v regiji. Redno so obveščala o poslovnih priložnostih in poročala o makroekonomskih gibanjih v državi gostiteljici. V nadaljevanju izpostavljamo pomembnejše dogodke in aktivnosti veleposlaništev s področja gospodarske diplomacije:

Albanija: Podjetje M Sora Norica, ki je na albanskem trgu prisotno že od leta 2011, je v Tirani odprlo nove poslovno-skladiščne prostore. S tem je naredilo pomemben korak na področju krepiteve svoje prisotnosti ne samo v Albaniji, pač pa na širšem tržišču Jugovzhodne Evrope.

BiH: Rešen je bil več let trajajoč primer nekaj deset milijonskega poplačila dolga slovenskemu podjetju Viaduct s strani BiH v skladu z arbitražno razsodbo. Prav tako je bil po več letih s sklenitvijo novega sporazuma uspešno zaključen projekt UNIDO. Veleposlaništvo RS v Sarajevu je v sodelovanju z Združenjem slovenskih podjetnikov v BiH organiziralo poslovni forum. Sodelovalo je na obeh vinskih sejmih v Sarajevu, kjer se že vrsto let uspešno predstavljajo slovenski vinarji.

Črna gora: Veleposlaništvo RS v Podgorici je v sodelovanju z največjo črnogorsko trgovsko verigo Voli organiziralo nekaj tedensko promocijo slovenskih proizvodov ter sprejem s promocijo slovenske gastronomske ponudbe in slovenskih vin. Poleg tega je bilo veleposlaništvo aktivno vključeno v reševanje težav nekaterih slovenskih podjetij pri poslovanju v Črni gori.

Severna Makedonija: Veleposlaništvo RS v Skopju je organiziralo delovno srečanje predstavnikov slovenskih podjetij, ki poslujejo v Severni Makedoniji, s predstavniki Vlade Severne Makedonije. Podjetniki so vlado na srečanju seznanili s težavami pri njihovem delovanju na makedonskem trgu in predlogi rešitev. Veleposlaništvo je sodelovalo pri organizaciji spletnega dogodka za slovenska podjetja na temo poslovanja v Severni Makedoniji in spletnega seminarja na temo povezovanja slovenskih in makedonskih podjetij na področju obnovljive energije.

Srbija: Veleposlaništvo RS v Beogradu je posebno pozornost namenjalo promociji sodelovanja na področjih informacijske tehnologije, biotehnologije, jedrskih tehnologij, zelenih tehnologij, obnovljivih virov energije in umetne inteligence. Posebej uspešen je bil promocijski dogodek slovenskega turizma, ki se je odvijal ob robu turistične delavnice v Beogradu. Tudi s pomočjo prizadevanj veleposlaništva je Srbija postala partnerska država sejma AGRA 2025.

4.1. Krepitev sodelovanja na področju financ

Sodelovanje na področju davčnih in carinskih zadev

RS ima z vsemi državami Zahodnega Balkana sklenjeno konvencijo o izogibanju dvojnega obdavčevanja v zvezi z davki od dohodka in premoženja (KIDO). S sklenjenimi KIDO se tako že zagotavlja čezmejno gospodarsko oziroma investicijsko sodelovanje ter upravno sodelovanje med državami na tem področju. S pristopom držav Zahodnega Balkana (Albanije, BiH in Srbije) k Večstranski konvenciji o izvajanju z mednarodnimi davčnimi sporazumi povezanih ukrepov za preprečevanje zmanjševanja davčne osnove in preusmerjanja dobička (Večstranska konvencija) pa se zagotavlja preprečevanje zlorab bilateralnih davčnih konvencij. K pristopu k Večstranski konvenciji se tako spodbuja še preostale države Zahodnega Balkana, tj. Črna gora, Kosovo in Severno Makedonijo. Severna Makedonija in Črna gora sta večstransko konvencijo leta 2020 in 2025 že podpisali, zato se z njune strani pričakuje le še ratifikacija, medtem ko Kosovo Večstranske konvencije še ni podpisal.

V razmerju med RS in Črno goro se uporablja Konvencija med Vlado RS in Svetom ministrov Črne gore ter Srbije o izogibanju dvojnega obdavčevanja v zvezi z davki od dohodka in premoženja. Črna gora je zato v odnosu do RS predlagala sklenitev novega sporazuma o izogibanju dvojnega obdavčevanja dohodka in premoženja. Datum začetka pogajanj zaradi ovir, ki jih je povzročila

pandemija covid-19, še ni bil dogovorjen, vendar je RS po diplomatski poti ponovno izrazila interes, da se državi čim prej dogovorita za začetek pogajanj. V odnosu do Črne gore se zato omenjena dvostranska konvencija ne bo prilagodila oziroma preoblikovala prek večstranske konvencije, je pa pristop Črne gore k Večstranski konvenciji lahko pomemben za njeno mrežo bilateralnih davčnih konvencij z drugimi državami.

Vse države Zahodnega Balkana, razen Kosova, so se do sedaj kot članice Vključujočega okvira OECD/G20 za BEPS (zmanjševanje davčne osnove in preusmerjanje dobička, v angl. Base Erosion and Profit Shifting – BEPS), zavezale k implementaciji ukrepov za preprečevanje BEPS. Z vidika zaveze k implementaciji omenjenih ukrepov bi bila koristna prizadevanja, da v prihodnosti tudi Kosovo postane član Vključujočega okvira.

Vračilo davka na dodano vrednost, plačanega v RS, davčnim zavezancem s sedežem v tretji državi, se prizna samo, če je poleg vsebinskih pogojev izpolnjen tudi pogoj vzajemnosti. Stanje vzajemnosti je vzpostavljeno med RS ter Srbijo, Črno goro in Severno Makedonijo. V letu 2025 je bil začet postopek za ugotavljanje in vzpostavitev vzajemnosti tudi z BiH.

Finančna uprava RS (FURS)

FURS je v letu 2025 zagotavljala tehnično pomoč in sodelovala v aktivnostih mednarodnega razvojnega sodelovanja na Zahodnem Balkanu. Pobude in prošnje za tehnično pomoč, študijske obiske ter za sodelovanje v dvostranskih in mednarodnih projektih pomoči je FURS zagotavljala v okviru svojih zmožnosti ter aktivno pomagala državam Zahodnega Balkana pri modernizaciji njihovih davčnih in carinskih sistemov ter pripravi na integracijo v EU. Med drugim je bilo v maju 2025 izvedeno bilateralno srečanje vodstva davčne uprave federacije BiH in vodstva FURS, januarja 2025 sta Ministrstvo za finance (MF) in FURS gostila študijski obisk delegacije črnogorske carine in Svetovne zdravstvene organizacije na temo sledljivosti tobačnih izdelkov, junija 2025 so se predstavniki FURS udeležili konference generalnih direktorjev carinskih uprav držav Zahodnega Balkana in držav članic EU v Tirani. FURS je tekom leta 2025 sodelovala v projektu Adriacustoms, ki poteka v sodelovanju z OLAF-om in je namenjen krepitvi carinskega sodelovanja v Jadranski regiji, saj združuje vse države z jadranskimi pristanišči.

Pomoč Carinski upravi Črne gore pri krepitvi njenih tehničnih in administrativnih zmogljivosti na carinskem področju ter pri izpolnjevanju zahtev v postopku pristopanja Črne gore v EU

V letu 2025 so na podlagi prejete uradne prošnje Carinske uprave Črne gore za pomoč pri krepitvi njenih tehničnih in administrativnih zmogljivosti na carinskem področju ter pri izpolnjevanju zahtev v postopku pristopanja Črne gore v EU potekale določene aktivnosti glede morebitne donacije programske opreme carinskega informacijskega sistema Carinski upravi Črne gore.

Sodelovanje na področju preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma

Urad RS za preprečevanje pranja denarja (UPPD)

UPPD lahko na podlagi določb Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (ZPPDFT-2, Uradni list RS, št. 48/2022 in 145/22) izmenjuje podatke s sorodnimi tujimi organi z namenom odkrivanja in preprečevanja pranja denarja, predhodnih kaznivih dejanj in financiranja terorizma in sicer v zadevah, ki vzbudijo sum storitve omenjenih kaznivih dejanj.

Na tej podlagi UPPD izmenjuje informacije tudi s sorodnimi finančno obveščevalnimi enotami držav Zahodnega Balkana. Izmenjava informacij je bila tudi v letu 2025 učinkovita, tekoča in je potekala brez težav.

Poleg tega je UPPD v letu 2025 sodeloval še v naslednjih projektih:

- Severna Makedonija: Projekt dvostranske tehnične pomoči (že od leta 2013), kjer sodelovanje poteka na podlagi medvladnega sporazuma. Na letni ravni sta predvidena dva delovna obiska (v Skopju oziroma Ljubljani).
V letu 2025 sta bila obiska namenjena predvsem izmenjavi izkušenj v zvezi z novimi trendi in tipologijami pranja denarja in financiranja terorizma, strateško analitiko, 6. krogom ocenjevanja RS s strani Odbora strokovnjakov Sveta Evrope za ocenjevanja ukrepov preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma, sodelovanjem UPPD z zavezanci, predstavitvi evropskega zakonodajnega paketa s področja preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma...
- Črna gora: UPPD sodeluje tudi v razvojnem projektu Centra za evropsko prihodnost (CEP), ki je izvajalska ustanova mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči RS. V obdobju 2025-2026 CEP (skupaj z Ministrstvom za notranje zadeve (MNZ) – Policijo) sodeluje v projektu »Krepitev zmogljivosti na področju finančnih preiskav v Črni gori«. V oktobru 2025 je tako v Ljubljani potekala tematska delavnica, na kateri je predstavnik UPPD črnogorskim kolegom predstavil njegovo vlogo pri sodelovanju z drugimi pristojnimi inštitucijami (Policijo, Tožilstvom, FURS) ter dobre prakse pri reševanju zadev, kjer se je pojavil sum storitve kaznivih dejanj pranja denarja, predhodnih kaznivih dejanj in/ali financiranja terorizma. Projekt naj bi se predvidoma nadaljeval tudi v letu 2026.

Sodelovanje na področju večstranske in dvostranske razvojne pomoči

Skrbniški sklad za Ekonomsko odpornost

Evropska Investicijska Banka (EIB) je konec leta 2016 ustanovila Skrbniški sklad za ekonomsko odpornost z namenom hitrega aktiviranja dodatnega financiranja za podporo zmogljivosti gospodarstev v južnem sosedstvu in tudi regijah Zahodnega Balkana, da se lahko odzovejo na krize in pretrese, kot je begunska kriza, ter da se spodbudi gospodarska rast in odpornost v teh regijah z vlaganjem v infrastrukturo, razvoj zasebnega sektorja in spodbujanje rasti ter ustvarjanje delovnih mest. RS je v skrbniški sklad vplačala 0,5 mio EUR, z ostalimi državami donatorkami je bilo vplačanih skupno 112,45 mio EUR. Do sredine leta 2025 je bilo odobrenih za 104,2 mio EUR projektov, od tega za 30,6 mio EUR na območju Zahodnega Balkana.

V letu 2025 je prišlo do naslednjih aktivnosti:

- Odobritev predloga uporabe prihodkov ustvarjenih v okviru sklada ERI, med drugim iz pozitivnih obrestnih mer, za financiranje tehnične pomoči, tako da bi iz ERI sklada lahko bilo namenjenih do 20 mio EUR trenutno nealociranih sredstev. Tehnična pomoč ima ključno vlogo pri uspešni pripravi in izvajanju projektov ter pri krepitvi gospodarske odpornosti v ciljnih regijah.
- Ponovno podaljšanje obdobja implementacije (do 22. decembra 2026) za programsko posojilo za SMES in MIDCAPs na področju Zahodnega Balkana v višini do 8,3 mio EUR (podpis sporazuma predviden konec leta 2025 ali v začetku leta 2026): posredno posojilo izbranim finančnim posrednikom na Zahodnem Balkanu, namenjeno podpori lokalnim SME in srednje velikim podjetjem, ki se zavežejo, da bodo ustvarila pozitiven socialno-ekonomski učinek, s poudarkom na spodbujanju enakosti spolov, zaposlovanju mladih in socialni vključenosti.

Center za razvoj financ (CEF)

CEF je v letu 2025 izvedel preko 200 izobraževanj v različnih formatih (prek spleta, na sedežu CEF v Ljubljani ter v državah Zahodnega Balkana (ter Moldavije in Ukrajine) na naslednjih področjih: (i) upravljanje javnih financ, (ii) centralno bančništvo (iii) vodenja za upravljanje reform in (iv) ekosistemi učenja in znanja.

Glavni poudarki iz programa aktivnosti, osredotočenih na države Zahodnega Balkana:

Projekti, financirani iz naslova mednarodnega razvojnega sodelovanja (donatorji MZEZ, MF, Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo (MOPE) ter Banke Slovenije)

- Nadaljevanje projekta "Empowered Accountants and Auditors for Accountable Public Sector (EAPS) 2024-2027", s ciljem krepitve zmogljivosti računovodij in revizorjev v Jugovzhodni in

vzhodni Evropi, ki ga sofinancirata MZEZ ter Konstituenčni program Ministrstva za finance Kraljevine Nizozemske.

- V letu 2025 so se izvajali še naslednji projekti:
 - "Greening Human Capital of Public Institutions of the Western Balkans (GHC)", ki ga financira MOPE. Projekt podpira razvoj tehničnih in vodstvenih kompetenc javnih uslužbencev v javnih institucijah Zahodnega Balkana, ki delujejo na ključnih področjih trajnostnega razvoja.
 - "Capacity Development of Ukraine and Moldova in the area of Public Finance Management and Central Banking (PFM/CB Capacity Development UKR/MDA)". Projekt krepi zmogljivosti ukrajinskih in moldavskih javnih uslužbencev na področju upravljanja strukturnih reform, priprave Ekonomskega reformnega programa (ERP) v skladu s smernicami EK ter krepitve strokovnih kompetenc na področju centralnega bančništva. Financira ga MZEZ.
 - "National Bank of Moldova, Institutional Transformation into a Learning Organization (NBM LearnOrgLab)", ki je osredotočen na krepitev individualnih, ekipnih in institucionalnih zmogljivosti zaposlenih v Narodni banki Moldavije, s poudarkom na razvoju vodstvenih kompetenc ter veščin vodenja in upravljanja znanja zaposlenih. Projekt financirajo MZEZ, MF ter Konstituenčni program Ministrstva za finance Kraljevine Nizozemske. Projekt so podprli še Banka Slovenije, Banque de France, Narodna banka Belgije.
 - "Strengthening Capacities for a Sound, Resilient and Developed Macroeconomic and Financial Environment (MFE) for central banks and financial supervisory authorities in SEE". Projekt je namenjen centralnim bankam in finančnim nadzornim organom za krepitev njihovih institucionalnih zmogljivosti pri zagotavljanju makroekonomskega in finančnega okolja. Projekt je financirala Banka Slovenije
 - "Developing Efficient and Resilient Tax institutions 2024–2027", z glavnim ciljem prispevati k povečanju javnih prihodkov v državah upravičenkah. Financirata ga Ministrstvo za finance Slovaške in Konstituenčni program Ministrstva za finance Kraljevine Nizozemske.
 - Pričetek izvajanja projekta "Public Finance Academy of the Ministry of Finance of North Macedonia, Transformation into a Learning Organization (PFA LearnOrgLab)", ki ga finančno podpira MZEZ. Namen projekta je preoblikovati Akademijo za javne finance v učečo se organizacijo. Projekt krepi sistem izobraževanja in usposabljanja Ministrstva za finance Severne Makedonije

Projekti, ki jih financira EU:

- "WeLead: EU Scheme for Young Professionals in the Western Balkans", namenjen podpori in razvoju strokovnega znanja mladih javnih uslužbencev regije Zahodnega Balkana na ključnih področjih pristopnih procesov k EU ter reform javne uprave.
- "Structural Reforms Better Integrated Within Fiscal Frameworks" (FISR2), katerega namen je okrepiti vključevanje strukturnih reform znotraj fiskalnih okvirov programa gospodarskih reform. Projekt prav tako zagotavlja podporo pri izvajanju Reformne agende.
- "Support to Coordination, Monitoring and Reporting on Public Administration Reform Strategy and Public Financial Management Reform Programme 2022-2026". Cilj tega projekta je izboljšati učinkovitost izvajanja reform ter povečanje učinkov reform javne uprave in upravljanja javnih financ v Črni gori z učenjem ter izmenjavo znanja in izkušenj.

Center za mednarodno sodelovanje in razvoj (CMSR)

CMSR je v letu 2025 nadaljeval z izvajanjem mednarodnega razvojnega sodelovanja na Zahodnem Balkanu na podlagi pogodbe, sklenjene z MF. V letu 2025 je pričel z izvajanjem projekta v Severni Makedoniji, ki bo zaključen v letu 2026. Gre za projekt *WebEmpower: Digitalna dostopnost in socialna vključenost*, katerega naročnik je Fakulteta za računalništvo in inženirstvo, Skopje.

4.2. Krepitev sodelovanja na področju gospodarstva, turizma in športa

Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport (MGTŠ) je aktivnosti izvajal v sodelovanju z organi v sestavi in izvajalskimi inštitucijami, kot so SPIRIT Slovenija, Slovenska turistična organizacija (STO), Slovenski podjetniški sklad in druge, ter v partnerstvu z MZEZ in Gospodarsko zbornico Slovenije, v okviru načrta mednarodnih gospodarskih aktivnosti z državami regije Zahodnega Balkana, katerih namen je spodbujanje povezovanja in poglobitev regionalnega sodelovanja na Zahodnem Balkanu.

MGTŠ je v skladu s prioriteta RS in procesom vključevanja v EU sprožil pobudo za pozicioniranje Zahodnega Balkana kot središča inovacij in industrijske preobrazbe. Projekt RS in OZN za industrijski razvoj (v nadaljevanju: UNIDO) »UNIDO ScaleX« je usmerjen v razvoj startup in scaleup ekosistema ter krepitev konkurenčnosti Zahodnega Balkana in EU. RS kot članica EU in schengenskega območja prevzema vodilno vlogo ter deluje kot most med Zahodnim Balkanom in EU. Pobuda je bila predstavljena na zasedanju gospodarskih ministrov Berlinskega procesa 16. oktobra 2025 v Londonu.

MGTŠ je spremljal izvajanje trgovinskega dela stabilizacijsko-pridružitvenih sporazumov med EU in državami Zahodega Balkana ter trgovinske ovire. Podprl je podaljšanje avtonomnega trgovinskega režima za uvoz nekaterih kmetijskih izdelkov iz držav Zahodnega Balkana na trg EU do 31. decembra 2030, kar je bilo potrjeno z Uredbo (EU) 2025/2014. Sodeloval je tudi v razpravah o širitvi Zahodnega Balkana, vključno s pristopom držav Zahodnega Balkana k Svetovni trgovinski organizaciji (WTO), zlasti BiH. Pristop BiH k WTO je bil tudi predmet razprave na bilateralnem srečanju ministra Hana z generalno direktorico WTO Okonjo-Iweala ob njenem obisku 31. avgusta 2025 v RS.

MGTŠ je sodeloval pri aktivnostih v zvezi s pristopom BiH k WTO. Stalna predstavnic RS pri WTO je kot predsedujoča Delovni skupini v letu 2025 spodbujala zaključek pristopnih pogajanj. MGTŠ je spremljalo tudi pristop Srbije (SRB) k WTO ter tudi v inštitucijah EU podpiral prizadevanja držav Zahodnega Balkana za vključevanje v mednarodni trgovinski sistem.

Pregled opravljenih aktivnosti po posameznih državah Zahodnega Balkana

Albanija

Internacionalizacija

V letu 2025 z Albanijo ni bilo priložnosti za dvostranska srečanja na visoki ravni.

Mednarodno razvojno sodelovanje

V letu 2025 so potekale aktivnosti povezane z naslednjimi projekti:

- Priprava predloga projekta »Globalni projekt izmenjave znanja in spretnosti na področju čebelarstva in pridelave medu«, ki povezuje strokovnjake iz RS in petih držav, vključno z Albanijo;
- priprava predloga projekta »Upravljanje z vodami in odpadnimi vodami v Albaniji (občina Maliq)«, usklajen z UNIDO in v obravnavi na Vladi RS, s predvidenim zagotovljenim financiranjem;
- zaključen je bil projekt »Fostering sustainable development in the Albanian wood sector through improved manufacturing capacities and skills training«, za trajnostni razvoj lesnega sektorja v Albaniji, ki je potekal od marca 2023 do februarja 2025 in je bil v celoti financiran s strani MGTŠ in mednarodnim razvojnim sodelovanjem RS (MRS) preko UNIDO.

Turizem

Usklajeno je besedilo Memoranduma o sodelovanju na področju turizma.

BiH

V letu 2025 z BiH ni bilo priložnosti za dvostranska srečanja na visoki ravni.

Črna gora

Internacionalizacija

Minister Han je 18. novembra 2025 na MGTŠ gostil VP Črne gore Dragana Tufegdžića na spoznavnem srečanju.

Mednarodno razvojno sodelovanje

- V letu 2025 so potekale aktivnosti v okviru projekta »Podpora prehodu na turistično industrijo 4.0. v Črni gori (2024–2026)«, namenjenega krejitvi konkurenčnosti turizma s prenosom slovenskega znanja in dobrih praks na področju trajnostnega in digitalnega razvoja;
- načrtovano financiranje dve-letnega projekta, pod okriljem MGTŠ in sodelovanjem SIQ, »Krepitev pametnih proizvodnih malih in srednje velikih podjetij (MSP) v Črni Gori«, ni bilo formalizirano.

Turizem

Besedilo Memoranduma o sodelovanju na področju turizma je v zaključni fazi usklajevanja.

Kosovo

V letu 2025 s Kosovom ni bilo priložnosti za dvostranska srečanja na visoki ravni.

Severna Makedonija

V letu 2025 s Severno Makedonijo ni bilo priložnosti za dvostranska srečanja na visoki ravni.

Srbija

Internacionalizacija

V letu 2025 je SPIRIT Slovenija okreplil gospodarsko sodelovanje s Srbijo.

27. marca je bil podpisan memorandum o sodelovanju s Razvojno agencijo Srbije (RAS). Med 26. in 28. majem je v Beogradu potekala gospodarska konferenca »SEE Automotive Conference–Connect & Supply 2025«, 16. julija pa Slovensko–srbski poslovni forum v Ljubljani z več kot 100 udeleženci, kjer je bil podpisan tudi memorandum o sodelovanju z Gospodarsko zbornico Srbije. 23. avgusta je SPIRIT Slovenija v okviru sejma AGRA 2025 v Gornji Radgoni organiziral forum »Samozadostna in izvozno usmerjena regija 2030«, ki je izpostavil prehransko varnost kot ključni razvojni izziv, ob robu pa se je državni sekretar Židan srečal z dr. Draganom Glamočićem, ministrom za kmetijstvo, gozdarstvo in vodno gospodarstvo Srbije.

Srečanje med ministrom Hanom in Huseinom Memićem, ministrom za turizem in mladino Srbije, predvideno ob robu sejma Alpe–Adria 29. januarja 2025 v Ljubljani, je bilo s strani Srbije v zadnjem trenutku odpovedano. Prav tako ni bilo formalizirano načrtovano srečanje med ministrom MGTŠ Hanom in ministrico za gospodarstvo Srbije Adrijano Mesarović z delegacijo, ki bi moralo potekati februarja 2025 v RS.

Mednarodno razvojno sodelovanje

V letu 2025 so potekale aktivnosti povezane s projektom »Balkanski center za globalne inovacijske ekosisteme industrije 4.0 v obdobju 2024–2026«, ki sta ga podprla MGTŠ in Slovenski podjetniški sklad – gre za nadaljevanje že začetega projekta »Spodbujanje pametne proizvodnje z izgradnjo inovacijskega sistema v Srbiji«, s ciljem povečanja prepoznavnosti RS na področju digitalnega preoblikovanja proizvodnje, vključno z uvajanjem umetne inteligence v proizvodnjo v regiji Zahodnega Balkana in širše.

Turizem

Slovenski turizem se je februarja 2025 predstavil na turističnem sejmu IFT Beograd, ki je največji mednarodni sejem turizma v Jugovzhodni Evropi.

5. Razvojno sodelovanje z državami Zahodnega Balkana

Uradna razvojna pomoč RS (URP) na Zahodnem Balkanu

RS z URP prispeva k bolj uravnoteženemu in pravičnemu svetovnemu razvoju ter prevzema soodgovornost za odpravo revščine in doseganje trajnostnega razvoja. Z mednarodno humanitarno pomočjo (HP) RS izraža solidarnost s prizadetimi državami in posamezniki, ki se spopadajo z izrednimi razmerami kot posledicami naravnih in drugih nesreč večjih razsežnosti ali oboroženih spopadov.

Z MRS v partnerskih državah na Zahodnem Balkanu pomembno prispeva h krepitvi dobrega upravljanja ter dvigu ravni tehnične usposobljenosti javnih uslužbencev, zlasti pri harmonizaciji zakonodaje z zakonodajo EU, varovanju okolja in boju proti podnebnim spremembam, predvsem s trajnostnim gospodarjenjem z vodami.

Finančna sredstva

RS je leta 2004 graduirala pri Svetovni banki in postala donatorica, s čemer je prevzela del odgovornosti za odpravo revščine in uravnotežen svetovni razvoj. Zavezala se je, da bo do leta 2030 za URP namenila 0,33 % BND. Obseg sredstev za URP RS je v letu 2024 znašal 152,81 mio EUR, kar predstavlja 0,23 % bruto nacionalnega dohodka (BND). Preliminarni podatki o uradni razvojni pomoči za leto 2025 bodo na voljo konec marca 2026. V nadaljevanju podatki za leto 2024.

RS je v letu 2024 v države Zahodnega Balkana usmerila 21.700.360 EUR ali 46,7 % razpoložljive dvostranske razvojne pomoči. Največje prejemnice so bile Severna Makedonija (7.517.510 EUR ali 34,6 % vseh sredstev za Zahodni Balkan), BiH (5.309.175 EUR ali 24,5 %) in Srbija (5.126.881 EUR ali 23,6 %).

Razvojna pomoč MZEZ na Zahodnem Balkanu v 2025

V letu 2025 je MZEZ prek izvajalskih ustanov in nevladnih organizacij sofinanciralo 24 projektov na Zahodnem Balkanu. Projekte so izvajale izvajalske ustanove CEP, CMSR in ITF Ustanova za krepitev človekove varnosti, mednarodna organizacija CEF ter razvojne in humanitarne nevladne organizacije (Društvo FER, Slovenska karitas, Kulturno-izobraževalno društvo PiNA, Zavod Krog, Humanitarno društvo ADRA). V izvajanje projektov MRS so se vključevali tudi gospodarski subjekti, predvsem preko projektov nevladnih organizacij in CMSR.

Dodatno k temu je MZEZ v letu 2025 sofinanciralo 20 projektov preko razvojnega sklada, ki je namenjen sofinanciranju projektov, ki jih izvajajo diplomatska predstavništva ali konzulati RS v tujini. Od tega je bilo 6 projektov izvedenih v državah Zahodnega Balkana.

Prav tako je v 2025 prek Veleposlaništva RS v Skopju bil izveden projekt "Naše pravice", ki starše in učitelje v državah prejemnicah ozavešča o otrokovih pravicah.

Sredstva MZEZ v letu 2025 so bila usmerjena tudi v izvajanje projektov tehnične pomoči, namenjenih krepitvi civilne družbe. Na Zahodnem Balkanu je bilo zaključenih 6 aktivnosti dvostranske tehnične pomoči. Pomoč pristojnim organom, z izmenjavo dobrih praks in izkušenj je nudilo 31 slovenskih ekspertov z resornih ministrstev in uradov RS.

RS je tudi v 2025 namenila visok delež razpoložljive dvostranske pomoči za oprostitev šolnin in štipendije (*op. natančni podatki o višini sredstev za ta namen bodo znani v marcu 2026*).

Črna gora

S sredstvi MZEZ se je preko CMSR v 2025 nadaljeval projekt "Izgradnja deponije gradbenih odpadkov v Občini Žabljak". Gre za triletni projekt (2023 – 2025), skupna vrednost je 1.086.935 EUR, vrednost sofinanciranja RS pa 593.906 EUR.

Preko CMSR se je leta 2025 začel izvajati dvoletni projekt Izgradnja bioplinske elektrarne na odlagališču komunalnih odpadkov Možura. Skupna vrednost projekta je 1.599.267 EUR, sofinanciranje RS pa 754.433 EUR. Sredstva so na podlagi sporazuma med MZEZ in MOPE zagotovljena iz Podnebnega sklada MOPE, projekt pa administrira MZEZ.

V Črni gori se je v letu 2025 prek CEP začel izvajati triletni projekt "Krepitev zmogljivosti na področju finančnih preiskav v Črni gori" s skupno vrednostjo 187.995 EUR.

Zaključil se je triletni projekt na področju ekonomskega in socialnega opolnomočenja žensk, ki ga je izvajala slovenska nevladna organizacija Zavod Krog. Skupna vrednost projekta je bila 255.200 EUR, od tega je MZEZ projekt sofinanciral v višini 230.317 EUR.

Urad za varovanje tajnih podatkov je v okviru dvostranske tehnične pomoči opravil analizo nacionalne zakonodaje in drugih pravnih aktov, ki opredeljujejo področje varovanja tajnih podatkov. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP) izvaja aktivnosti v okviru projekta, v katerem strokovnjaki iz RS nudijo strokovno pomoč črnogorskim kolegom na področju trajnostnega gospodarjenja z gozdovi in divjadjo.

Severna Makedonija

CEP je v letu 2025 nadaljeval z izvajanjem dvoletnega projekta Spodbujanje izobraževanja in poklicev v zdravstveni negi in babištvu v Severni Makedoniji v skupni vrednosti 113.551 EUR. Poleg tega se je v 2025 izvedel enoletni projekt Digitalizacija in trajnostni lokalni razvoj v Severni Makedoniji v skupni vrednosti 92.046 EUR.

MZEZ je v 2025 sofinanciral infrastrukturni projekt na področju voda v izvedbi CMSR na Dojranskem jezeru. Gre za projekt, ki se izvaja v obdobju 2023 – 2025. Skupna vrednost projekta je 2.687.933 EUR, vrednost sofinanciranja RS pa 1.477.030 EUR.

V 2025 se je prek CMSR začel izvajati tudi dvoletni infrastrukturni projekt z naslovom Opolnomočenje digitalnega kmetijstva: modernizacija, izobraževanje in trajnostni razvoj v Severni Makedoniji. Skupna vrednost projekta je 694.821 EUR, sofinanciranje MZEZ pa 574.821 EUR.

Prek CEF se je v 2025 začel dvoletni projekt "Akademija za javne finance Ministrstva za finance Severne Makedonije – Transformacija v učečo se organizacijo (PFA LearnOrgLab)" v skupni vrednosti 100.000 EUR, ki jo v celoti financira MZEZ.

Zaključil se je triletni projekt na področju opolnomočenja žensk čebelark, ki ga je izvajala slovenska nevladna organizacija Humanitarno društvo Adra. Skupna vrednost projekta je bila 273.541 EUR, od tega je MZEZ projekt sofinanciral v višini 237.944 EUR.

S sredstvi razvojnega sklada je Veleposlaništvo RS v Skopju v letu 2025 financiralo tri razvojne projekte:

- I) Oživitev tradicije in ohranjanje narave (99.963 EUR),
- II) Opolnomočenje žensk v podjetništvu preko trajnosti in obrtništva (99.130 EUR) ter

III) Izobraževanje in ekonomsko opolnomočenje ranljivih žensk v Severni Makedoniji (49.050 EUR).

Aktivnosti vseh projektov so omogočile ženskam iz ranljivih skupin pridobiti poklicno izobrazbo, nove ročne spretnosti in znanja s področja podjetništva in marketinga. Prva dva projekta sta dvoletna in se bosta nadaljevala tudi v letu 2026.

Prek Veleposlaništva RS v Skopju je bil v 2025 izveden tudi projekt "Naše pravice", ki prek usposabljanja učiteljev, pedagoških delavcev in staršev krepi dostojanstvo in opolnomočenje otrok. Za projekt je bilo namenjenih 10.000 EUR.

Urad za varovanje tajnih podatkov je v okviru tehnične pomoči opravil analizo nacionalne zakonodaje in drugih pravnih aktov, ki opredeljujejo področje varovanja tajnih podatkov. Poleg tega je Urad za preprečevanje pranja denarja prav tako prek bilateralne tehnične pomoči izvedel projekt na področju priprave ter uskladitve makedonske zakonodaje s področja preprečevanja pranja denarja.

Albanija

Slovenska nevladna organizacija Društvo FER je zaključila z izvajanjem triletnega projekta Mladi gradijo trajnostne okoljske rešitve. Skupna vrednost projekta je bila 160.925 EUR, od tega je MZEZ projekt sofinancira v višini 145.000 EUR.

BiH

CEP je v 2024 nadaljeval z izvajanjem dvoletnega projekta s področja podpore mladim politikom iz BiH z namenom promocije integracije v EU, delovanja v skladu s načeli dobrega upravljanja, zaščite okolja, človekovih pravic, proti-korupcije. Skupna vrednost projekta je 113.311 EUR, od tega MZEZ projekt sofinancira v višini 97.657 EUR.

Preko ITF sta se začela izvajati dva dvoletna razvojna projekta v BiH: projekt protiminskega delovanja v skupni vrednosti 200.000 EUR ter projekt "Čebelarjenje za invalidne osebe z namenom opolnomočenja žrtv min iz BiH – Faza 4" v skupni vrednosti 90.000 EUR. Oba projekta v celoti sofinancira MZEZ.

V 2025 se je preko CMSR začelo izvajanje projekta Optimizacija in revitalizacija vodovodnega sistema v Občini Velika Kladuša. Gre za dvoletni projekt v skupni vrednosti 1.938.479 EUR, višina sofinanciranja RS je 889.479 EUR. Sredstva za projekt je na podlagi dogovora o prenosu sredstev zagotovilo MGTŠ, projekt pa administrira MZEZ.

Na področju krepitve vloge in opolnomočenja žensk se je zaključil triletni projekt podpore ženskemu zelenemu in trajnostnemu podjetništvu, ki ga je izvajala slovenska nevladna organizacija Kulturno-izobraževalno društvo PiNA. Skupna vrednost projekta je bila 177.674 EUR, od tega je MZEZ projekt sofinanciral v višini 145.000 EUR.

RS je BiH tudi v letu 2025 zagotovila poplavno pomoč v višini 238.435 EUR preko strateškega partnerja za nujni humanitarni odziv Slovenske karitas za obnovo poškodovane infrastrukture in šole.

S sredstvi razvojnega sklada sta Veleposlaništvo RS v Sarajevu in Konzularna pisarna v Banja Luki izvajala dva razvojna projekta, in sicer projekt EmpowerHER: Ekonomska vključenost in razvoj spretnosti za ženske v BiH (VSA, 100.000 EUR), ki se zavzema za gospodarsko in poklicno opolnomočenje žensk v BiH s posebnim poudarkom na tistih, ki so dolgotrajno brezposelne, invalidne ali prihajajo iz socialno ranljivih okolij ter projekt Ekološko trajnostni razvoj in podpora ženskam žrtvam min (KBL, 59.300 EUR), ki je namenjen opolnomočenju žensk na področju izdelave medenih proizvodov (z namenom dodatnega dohodka) in na področju energetske učinkovitosti, reciklaže ipd. Oba projekta sta dvoletna in se bosta nadaljevala tudi v letu 2026.

V 2025 se je nadaljevala bilateralna tehnična pomoč slovenskih strokovnjakov BiH. Ministrstvo za naravne vire in prostor (MNVP) je izvedlo projekt svetovanja in pomoči pri pripravi vloge za pridobitev sredstev iz Solidarnostnega sklada EU BiH po poplavah, Ministrstvo za obrambo (MO) pa projekt pomoči vojaške policije RS pri izgradnji Vojaške policije OS BiH in prenos ekspertize pri preiskovanju kaznivih dejanj.

Kosovo

V 2025 se je preko CMSR nadaljevalo izvajanje projekta Vzpostavitev kompostne sheme v občini Kamenica. Gre za triletni projekt v skupni vrednosti 800.410 EUR, višina sofinanciranja RS je 520.514 EUR. Sredstva za projekt so zagotovljena iz Podnebnega sklada MOPE, projekt pa administrira MZEZ.

Srbija

Na področju krepitve vloge in opolnomočenja žensk se je zaključil triletni projekt krepitve podjetništva in vloge kmečkih žensk v Srbiji, ki ga izvaja slovenska nevladna organizacija Slovenske karitas. Skupna vrednost projekta je bila 240.194 EUR, od tega je MZEZ projekt sofinanciral v višini 145.000 EUR.

S sredstvi razvojnega sklada je Veleposlaništvo RS v Beogradu izvajalo projekt Povezane, ustvarjalne, trajnostne – Pet občin, ena vizija: razvoj podeželskega podjetništva (30.000 EUR), ki se je osredotočal na ekonomsko opolnomočenje žensk, predvsem na področju trajnostnega turizma, okoljske odgovornosti, pridobitve poslovnih, finančnih, digitalnih in marketinških veščin.

Regionalno

CEP je nadaljeval z izvajanjem dvoletnega regionalnega projekta Evropska izmenjava aktivnosti digitalne diplomacije (EDDE), v katerega so vključeni predstavniki služb za odnose z javnostmi ministrstev za zunanje zadeve in drugih vladnih služb ter drugih ministrstev, pristojnih za komuniciranje zunanjepolitičnih tem Albanije, BiH, Črne gore, Kosova, Severne Makedonije in Srbije. Skupna vrednost projekta je 359.361 EUR, od tega MZEZ projekt sofinancira v višini 70.000 EUR.

V 2025 je MZEZ podprlo tri triletno projekte, ki se prek CEF izvajajo regionalno na Zahodnem Balkanu. Gre za projekte "Krepitev upravljanja: Boj proti korupciji, institucionalna podpora in strokovni razvoj v računovodstvu in reviziji" (skupna višina sofinanciranja MZEZ: 1.005.000 EUR), projekt "Razvoj učinkovitih in odpornih davčnih inštitucij (TAX)" (skupna višina sofinanciranja MZEZ: 300.000 EUR) in projekt "Upravljanje z javnim premoženjem (PSAM)" (skupna višina sofinanciranja MZEZ: 1.050.000 EUR).

Poleg tega je MZEZ v letu 2025 nakazalo 30.000 EUR Ministrstvu za visoko šolstvo, znanost in inovacije za aktivnosti COBISS.net na področju Zahodnega Balkana.

Oprostitev šolnin

Država	Pot dodeljevanja	Znesek	Delež
BiH			
Štipendije	Center RS za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja (CMEPIUS)	71.968	0,5%
Oprostitev šolnin	Univerze in VŠZ (SI)	4.137.000	27,6%
Črna gora			
Štipendije	Center RS za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja (CMEPIUS)	25.695	0,2%
Oprostitev šolnin	Univerze in VŠZ (SI)	749.000	5,0%

Kosovo			
Štipendije	Center RS za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja (CMEPIUS)	2.099	0,0%
Oprostitev šolnin	Univerze in VŠZ (SI)	350.000	2,3%
Severna Makedonija			
Štipendije	Center RS za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja (CMEPIUS)	34.350	0,2%
Štipendije	Javni študentski, razvojni, invalidski in preživitveni sklad RS (Ad futura)	8.400	0,1%
Oprostitev šolnin	Univerze in VŠZ (SI)	4.945.500	33,0%
Srbija			
Štipendije	Center RS za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja (CMEPIUS)	97.113	0,6%
Oprostitev šolnin	Univerze in VŠZ (SI)	4.574.500	30,5%
Štipendije SKUPAJ		239.625	1,6%
Oprostitev šolnin SKUPAJ		14.756.000	98,4%
SKUPAJ		14.995.625	100 %

V letu 2024 je RS za oprostitev šolnin in štipendije na podlagi sklenjenih dvostranskih sporazumov namenila skupaj 15.730.825 EUR ali 34 % razpoložljive dvostranske razvojne pomoči. Od tega je bilo 15.421.000 EUR ali 98 % za oprostitev šolnin in 309.825 EUR ali 2 % za štipendije in plačilo šolnin. Od tega 95,3 % na Zahodnem Balkanu za 14.756.000 EUR oprostitev šolnin in za 239.625 EUR štipendij.

5.1. Krepitev sodelovanja na področju evropske kohezijske politike in regionalnega razvoja

MKRR sodeluje pri izmenjavi izkušenj in pri predaji informacij državam Zahodnega Balkana na področju evropske kohezijske politike in regionalnega razvoja, saj so slovenske izkušnje zaradi geografske bližine, podobnih jezikov in skupne zgodovine državam Zahodnega Balkana blizu in so zato za njih lažje prenosljive.

MKRR je septembra 2025 sodelovalo pri izvedbi študijskega obiska delegacije iz BiH v okviru projekta EU4PAR, podprtega s strani EU. Namen projekta je izboljšati učinkovitost, transparentnost in profesionalnost javne uprave ter jo približati standardom EU.

Javnim uslužbencem iz BiH na nacionalni in regionalni ravni so bile predstavljene konkretne izkušnje RS na področju kohezijske politike in izvajanja programov Interreg ter na področju regionalnega razvoja. Udeleženci so se med drugim seznanili z izzivi upravljanja in nadzora evropskih strukturnih in investicijskih skladov, s pomenom učinkovite horizontalne koordinacije med ministrstvi ter s partnerstvom z deležniki na nacionalni, regionalni in lokalni ravni.

Tovrstna srečanja predstavljajo tudi dodatno spodbudo za krepitev sodelovanja na EUSAIR, EUSDR ter transnacionalnih programov Podonavje in IPA ADRION, v katerih sodelujejo države Zahodnega Balkana.

6. Krepitev sodelovanja na področju obrambe, varnosti in pravosodja (obramba, notranje zadeve, obvladovanje nesreč, pravosodje, javna uprava, informacijska varnost, digitalna preobrazba, varovanje tajnih podatkov)

6.1. Krepitev sodelovanja na področju obrambe

Dvostransko sodelovanje

Albanija

Sodelovanje z Albanijo je v letu 2025 potekalo v okviru regionalnih pobud. V Albaniji je nerezidenčno akreditiran obrambni ataše polkovnik Ivan Turnšek.

BiH

Načrt bilateralnega sodelovanja za leto 2025 je obsegal 20 aktivnosti. Poudarek je bil na sodelovanju med oboroženimi silami z namenom skupnega izobraževanja in usposabljanja, sodelovanja na vajah ter prenosa znanj in izkušenj s specifičnih področij operativnega delovanja. Izvajale so se tudi aktivnosti, ki niso bile striktno zapisane v načrtu, vendar krepijo dvostransko sodelovanje. V BiH je bil do oktobra 2025 rezidenčno akreditiran obrambni ataše polkovnik Tadej Burgar. Na akreditacijo novega atašeja še čakamo (op. predlog za akreditacijo za novega obrambnega atašeja RS v BiH smo posredovali že 18. avgusta 2025).

MO je v okviru celovitega pristopa k mednarodnim operacijam in misijam v letu 2025 nadaljevalo s podporo projektu mednarodnega razvojnega sodelovanja »Prva pomoč – povsod in za vsakogar«, ki ga v BiH izvaja Rdeči križ Slovenije. Projekt poteka v obliki partnerskega sodelovanja med MO, Rdečim križem Slovenije, Rdečim križem obeh entitet BiH ter vojaškimi in civilnimi strukturami BiH, pri čemer je MO prispevalo finančno, strokovno ter organizacijsko podporo. Na ta način smo pomagali zgraditi zmogljivosti Rdečega križa v obeh entitetah v BiH, kjer potekajo usposabljanja predavateljev, inštruktorjev, javnih uslužbencev in civilnega prebivalstva, pri čemer je poudarek na mladini. S tem prispevam k promociji in prepoznavnosti RS ter slovenskega kontingenta v BiH v vlogi subjekta, ki načela humanosti, nevtralnosti ter nevpletenosti postavlja v ospredje razvojnih in humanitarnih prizadevanj. Do sedaj je bilo v treh letih in pol nameščenih 49 avtomatičnih elektronskih defibrilatorjev (AED) ter doniranih 25 šolskih AED, 20 šolskih kompletov lutk za oživljanje, izvedenih 12 usposabljanj predavateljev Rdečega križa BiH (usposobljenih 300 predavateljev Rdečega križa BiH) in 20 usposabljanj prostovoljcev (usposobljenih 525 prostovoljcev Rdečega križa BiH). Na predstavitvah veččin temeljnih postopkov oživljanja na prostem, po šolah in trgovskih centrih v vseh občinah je pristopilo več kot 2.500 posameznikov (vključno s predstavniki oboroženih sil (60 pripadnikov vojaške policije)). Projekt je do sedaj zajel občine in mesta Kostajnica, Novi Grad, Oštra Luka, Prijedor, Kozarska Dubica, Krupa na Uni, Sanski Most, Gradiška, Sarajevo (Stari grad, Centar, Novi grad, Rajlovac), Derventa in Srbac. Partnerji na strani BiH so izjemno zadovoljni z izvedbo usposabljanj, prejetim znanjem ter donacijo nujno potrebnih materialnih sredstev, ki je drugače ne bi mogli nabaviti iz lokalnih finančnih virov. Projekt »Prva pomoč – povsod in za vsakogar« vključuje tudi področje varnosti v cestnem prometu.

V BiH smo v začetku maja 2025 predčasno uspešno zaključili vodenje projekta Natove pobude krepitev obrambnih zmogljivosti (*Defence Capability Building – DCB*) v podporo razvoju vojaške policije oboroženih sil BiH. S projektom se je zagotovilo nabavo štirih nadgrajenih specialnih vozil za vod vojaške policije oboroženih sil BiH ter vzpostavilo celoten sistem vzdrževanja. Svečana predaja štirih specialnih vozil je potekala med 9. in 10. junijem 2025, ko se je na uradnem obisku v BiH mudil minister za obrambo. Prek več izvedenih programov usposabljanj za voznike in vzdrževalce vozil se je zagotovilo potrebno znanje in veščine za doseg ene izmed ključnih zmogljivosti vojaške policije oboroženih sil BiH. Gre za prvi tovrsten uspešno zaključen projekt od 12 DCB projektov za izgradnjo

obrambnih zmogljivosti BiH. International Staff (IS) Nata je uspešno izveden projekt Vojaške policije, ki ga je v celoti izpeljala RS, izpostavil kot primer dobre prakse na letnem sestanku nacionalnih kontaktnih točk Natove pobude za izgradnjo obrambnih zmogljivosti partnerskih držav. Sodelovanje na področju vojaške policije se nadaljuje v bilateralni obliki in v sodelovanju z MZEZ skozi projekt tehnične pomoči, ki obsega številna usposabljanja za uporabo sodobnih tehnik in opreme ter ga izvajajo kriminalisti Vojaške policije Slovenske vojske (SV). V ta namen je Vlada RS 15. maja 2025 sprejela sklep o donaciji sodobne kriminalistične opreme za vojaško policijo BiH. Skozi leto so se odvijala usposabljanja vojaške policije BiH na temo preprečevanja in preiskovanja kriminalitete.

Minister za obrambo BiH Zukan Helez je v oktobru obiskal obrambni sejem SIDEC. Ob bilateralnih pogovorih je bil izražen interes BiH glede sodelovanja na področju vojaške zgodovine.

V okviru izvajanja projektov civilno-vojaškega sodelovanja (CIMIC) je MO v letu 2025 v BiH izpeljalo projekte Obnova mladinskega centra Prijedor, usposabljanje s področja Kibernetske varnosti (realiziran v občinah Sanski Most, Oštra Luka in Novi Grad), Opremljanje šolskega igrišča OŠ Hasan Kikić v Sanskem mostu. V drugi polovici leta smo v sodelovanju z Upravo RS za zaščito in reševanje (URSZR) izvedli projekt Usposabljanje gasilcev, ki se nadaljuje tudi v letu 2026. Za nadaljevanje izvajanja projekta Naše pravice smo ob koncu leta 2025 izvedli priprave, saj se izvajanje v občini Sanski Most nadaljuje v začetku meseca januarja 2026, pri čemer pa potekajo nadaljnji pogovori v Srbiji za izvedbo projekta tudi v tem delu BiH (predvidoma v drugi polovici leta 2026 za šolsko leto 2026/2027). Projekt naše pravice bo v občini Sanski Most zaključen v januarju 2026.

Za nadaljnje izvajanje projektov CIMIC je bila v mesecu novembru 2025 napotena taktična skupina CIMIC, sestavljena iz pripadnikov SV in civilnega funkcionalnega strokovnjaka. V letu 2026 so v prvem četrtletju načrtovane kratkotrajne napotitve taktične skupine CIMIC v enaki sestavi.

V oktobru 2025 je z delom v Natovi politični celici v Sarajevu (*Political Engagement Support Cell – PESC*) pričel civilni funkcionalni strokovnjak (CFS) s področja strateškega komuniciranja.

Črna gora

Program dvostranskega sodelovanja za leto 2025 je obsegal 19 aktivnosti, od katerih se jih velik del nanaša na izmenjavo izkušenj in strokovne pogovore iz širokega nabora področij, med drugim logistike, izobraževanja kadrov in delovanja na področju zračne obrambe ter vojaške zgodovine. V Črni gori je rezidenčno akreditiran obrambni ataše polkovnik Ivan Turnšek. Nadaljevalo se je dolgoročno uspešno sodelovanje v mednarodnih operacijah in misijah v okviru skupnega kontingenta v Natovi bojni skupini (FLF) v Latviji. Marca 2025 se je odvil spoznavni obisk veleposlanika Črne gore z ministrom za obrambo. Ravno tako marca so se odvile bilateralne konzultacije direktorjev za obrambno politiko. V okviru bilateralnih konzultacij se je potrdilo odlično dosedanje sodelovanje in raziskale možnosti za poglobljanje sodelovanja, predvsem v luči doseganja Natovih ciljev zmogljivosti.

Med 15. in 16. septembrom 2025 se je odvil uradni obisk ministra za obrambo v Črni gori. V sklopu obiska je bil podpisan sporazum o donaciji samohodnega merilnega radarja SNAR-10, ki bo v RS služil kot muzejski eksponat.

Minister za obrambo Črne gore je obiskal obrambni sejem SIDEC. Slovenski oborožitveni direktor je črnogorskemu kolegu ob robu sejma svečano predala drugi kontingent brezpilotnih letalnikov C-Astral, ki je bil kupljen po principu Vlada-Vladi.

V teku so postopki pridružitve oboroženih sil Črne gore kontingentu SV v EUMAM Ukrajina, po zgledu sodelovanja v Natovih prednjih kopenskih silah v Latviji.

Severna Makedonija

Podpisani program dvostranskega sodelovanja za leto 2025 je obsegal 20 aktivnosti, ki se nanašajo na skupna usposabljanja in izmenjavo izkušenj na različnih obrambno-varnostnih področjih, vključno z razvojem makedonskih zmogljivosti usmerjevalcev združenih ognjev (JTAC). V Severni Makedoniji je rezidenčno akreditiran obrambni ataše polkovnik Bensad Šiniković. V okviru skupnega kontingenta se je v letu 2025 nadaljevalo uspešno sodelovanje v Natovi bojni skupini FLF v Latviji, v katerega je poleg črnogorske vključena tudi makedonska enota. V februarju 2025 se je odvil uradni obisk ministra za obrambo Severne Makedonije v RS. Nadaljevalo se je dobro sodelovanje, s predajo znanja s področja financ, usposabljanja združenih kontrolorjev ognja, vaj, štabnih pogovorov in tudi s področja civilne zaščite (sprejem 4 poškodovancev iz požara v klubu v Severni Makedoniji).

V oktobru je sejem SIDEC obiskala delegacija ministrstva za obrambo Severni Makedoniji, ki jo je vodila državna sekretarka. Ob sestanku z državnim sekretarjem MO je zaprosila za slovensko podporo pri predaji izkušenj s področja strateških dokumentov.

Kosovo

Bilateralno sodelovanje na obrambnem področju ostaja omejeno, zaradi omejitve sodelovanja po resoluciji Varnostnega sveta OZN 1244. Na Kosovu so pripadniki taktične skupine (TS) CIMIC, ki so del kontingenta SV v misiji KFOR, nadaljevali z izvajanjem projektov civilno-vojaškega sodelovanja. V prvi polovici leta 2025 je bila uspešno izvedena evalvacija projekta Naše pravice, ki se je zaključil v decembru 2024 na Kosovem Polju, izvedba projekta pa se je nadaljevala še v dveh občinah (Glogovac, Srbica). Z izvajanjem projekta se v preostalih občinah delovanja kontingenta SV nadaljuje v prvi polovici leta 2026.

Kot v BiH, se tudi na Kosovu izvaja projekta usposabljanja uporabnikov na področju Kibernetske varnosti, ki je bil izveden v drugi polovici leta 2025.

V teku je tudi CIMIC projekt Usposabljanje gasilcev/Zaščita in reševanje, za katerega so stekle pripravljalne aktivnosti v drugi polovici leta 2025 za področje ozaveščanja lokalnega prebivalstva (šolske mladine) – zaščita, reševanje in pomoč z distribucijo brošur ter drugega izobraževalnega materiala. Kar zadeva ostale projektne aktivnosti, usposabljanje gasilcev, svetovanje na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, usposabljanje na področju črpanja EU sredstev, se izvedba aktivnosti s področja zaščite in reševanja prenese na naslednje obdobje med 2026 in 2027, saj je interes med deležniki na območju delovanja SV kontingenta na Kosovu precejšen.

Decembra je minister za obrambo obiskal pripadnike SV, ki delujejo v operaciji KFOR na Kosovu, novembra je generalna direktorica DOZ sodelovala na primopredaji računalniške opreme in podelitvi certifikatov udeležencem usposabljanja o Kibernetski varnosti.

Za nadaljnje izvajanje projektov CIMIC je bila v mesecu novembru 2025 za 12 mesecev podaljšana napotitev civilne funkcionalne strokovnjakinje v taktični skupini CIMIC, ki bo z delom nadaljevala v letu 2026.

Srbija

Podpisani program dvostranskega sodelovanja za leto 2025 je obsegal 24 aktivnosti, predvsem s področja vojaških arhivov in vojaške zgodovine. V mesecu januarju 2025 so se odvile bilateralne konzultacije direktorjev za obrambno politiko. Dogovorjeno je bilo, da se vzpostavi skupina ekspertov, ki bi lahko raziskala potencialne skupne projekte, ki so še v fazi usklajevanja. Usklajuje se tudi sporazum s področja sodelovanja vojaških muzejev. Aktivno je sodelovanje na področju arhivske dejavnosti, predvsem s srbskim vojaškim arhivom. V Srbiji sta rezidenčno akreditirana obrambni ataše polkovnik Valter Ilenič in njegov pomočnik dr. Matej Hedl. Kljub predvidenemu obisku MO v Srbiji v letu, se ta ni izvedel.

Mednarodne operacije in misije (MOM)

Od skupno okoli 320 sodelujočih pripadnikov v MOM ima RS na Zahodnem Balkanu, ki je eno izmed naših prednostnih operativnih območij, napotenih okoli 150 pripadnikov, od tega okoli 120 v KFOR Natovo svetovalno-povezovalno skupino – NALT (tudi 4 CFS – politična svetovalka KFOR in pravni svetovalec v NALT, svetovalec za pogodbe in javna naročila ter 1 CFS v TS CIMIC), okoli 20 v EUFOR Althea, 6 v Natovo poveljstvo Sarajevo (od tega 1 CFS – svetovalec za vzdrževanje objektov), 1 v UNMIK ter 1 v Natovo vojaško pisarno za povezavo Beograd.

V letu 2025 je RS okrepila svoj vojaški prispevek v operaciji KFOR na skupno do 120 pripadnikov SV. Ob tem je že v 2024 RS na Kosovo napotila Taktično skupino (TS) CIMIC v sestavi 1 CFS in 2 SV, ki je začela izvajati projekte civilno-vojaškega sodelovanja (področje človekovih pravic, kibernetске varnosti, gasilstva). Jeseni 2025 je bila izvedena napotitev dodatnega CFS v NALT za področje pogodb in javnih naročil. RS je nadaljevala sodelovanje v misiji UNMIK na Kosovu, s popolnitvijo delovnega mesta glavnega vojaškega častnika za povezavo.

RS sodeluje v operaciji EUFOR Althea v BiH s približno 20 pripadniki SV. Na območju delovanja LOT hiše Banja Luka II ter območju izvajanja DCB projekta v Sarajevu se nadaljuje s projektnimi aktivnostmi na področju mednarodnega razvojnega sodelovanja v podporo lokalnemu prebivalstvu na temo prve pomoči in varnosti v cestnem prometu. Izvajajo se tudi projekti CIMIC. Hkrati je RS prisotnost ohranila tudi v zavezniških povezovalno-svetovalnih strukturah na ZB, in sicer v Natovem poveljstvu v Sarajevu s 6 pripadniki SV, od tega 1 CFS na delovnem mestu za vzdrževanje objektov ter Natovi vojaški pisarni za povezavo v Beogradu (1 pripadnik SV).

Večstransko sodelovanje

Pobuda za obrambno sodelovanje držav srednje Evrope (CEDC)

V letu 2025 je pobudi predsedovala Slovaška. V okviru pobude se redno sestajajo tako na ministrski kot direktorski ravni držav članic CEDC + države Zahodnega Balkana. 29. aprila se je odvijalo srečanje direktorjev za obrambno politiko pobude + držav Zahodnega Balkana, v Bratislavi na Slovaškem. 22. in 23. septembra 2025 v Bratislavi potekal ministerial, ki se ga je udeležil minister za obrambo. Predsedovanje od Slovaške v letu 2026 prevzema RS.

Balkanske zdravstvene namenske sile (BMTF)

V decembru 2025 je bil zaključen ukrep pomoči EPF za krepitev vojaško-zdravstvenih zmogljivosti držav BMTF v vrednosti 6 milijonov EUR. V okviru BMTF se pod vodstvom Stalnega sedeža BMTF in v sodelovanju z državami članicami BMTF pripravlja prošnja za drugi ukrep pomoči EPF. V začetku maja je RS gostila zasedanje Usmerjevalnega odbora BMTF. Ob robu zasedanja sta se poveljnik BMTF in predsedujoči Usmerjevalnemu odboru BMTF srečala s predstavniki MO. S strani BMTF je bila poudarjena potreba po konsistentnem sodelovanju in vlogi RS kot ene izmed treh držav sposobnih zagotavljati zmogljivost bolnišnice ROLE2. Slovenska stran je izpostavila interes za aktivacijo BMTF, ob ustrezni realni potrebi, in predlagala modularno aktivacijo, tudi v luči izjemnega zanimanja EU za organizacijo.

Pobuda za sodelovanje obrambnih ministrstev Jugovzhodne Evrope (SEDM)

RS je tudi v letu 2025 v SEDM zagovarjala nadaljevanje dela na skupnih projektih ter krepitev konkretnega sodelovanja z vidika pospeševanja procesa evroatlantskih integracij v skladu z aspiracijami posamezne države članice SEDM. Ministrstvo za obrambo (MO) se je 2025 pridružil projektu Platforma za okrepljeno odgovornost (*A Platform for Enhancing Member States' Resilience*) in mednarodni vaji SEESIM25 (*South Eastern Europe Simulation Network*). V letu 2025 se je MO udeležil Koordinacijskega odbora (SEDM-CC) ter Politično-vojaškega usmerjevalnega odbora (SEDM-

PMSC). Od 10. do 12. junija 2025 je v Sofiji potekalo srečanje namestnikov načelnikov generalštabov članic SEDM. Od 26. do 27. novembra 2025 se je v Sarajevu, BiH, odvil ministerial SEDM, katerega se je udeležil minister za obrambo. V letu 2026 ministerial SEDM gosti RS.

Jadranska listina (A-5)

Pobudi A-5 je predsedovanje v 2025 prevzela BiH. 15. aprila je potekalo srečanje političnih in obrambnih direktorjev A5 v Konjicu, BiH. MO se srečanja ni udeležil. V dogovoru z MZEZ, se je srečanja udeležil predstavnik MZEZ. V oktobru 2025 je potekalo zasedanje direktorjev za obrambno politiko. 2. decembra 2025 se je odvil ministerial A-5. RS in MO je zastopal veleposlanik RS v Sarajevu. Tudi v prihodnje se nameravamo dogodkov v okviru A-5 udeleževati le na podlagi vabil predsedujoče države.

6.2. Krepitev sodelovanja na področju varstva pred nesrečami

URSZR je v letu 2025 nadaljevala z dobrim sodelovanjem z državami Zahodnega Balkana.

BiH

V okviru dvostranskega sodelovanja je bilo v obdobju od 6. – 10. oktobra 2025 izvedeno usposabljanje v Izobraževalnem centru za zaščito in reševanje na lgu za predstavnike gasilskih enot BiH ter gasilskih enot Srbije. Usposabljanja so bila izvedena na temo reševanja z vrhno tehniko, prav tako je bila izvedena praktična vaja na temo reševanja z višin in iz globin v urbanem okolju. V nadaljevanju je potekal tudi teoretični del tehničnega reševanja iz ruševin, ki je obsegal področje opreme in prve pomoči. Izmenjava je potekala v okviru projekta CIMIC.

Črna gora

V okviru dvostranskega sodelovanja je v obdobju od 22. – 26. oktobra 2025 in 6. – 10. novembra 2025 v Izobraževalnem centru za zaščito in reševanje na lgu potekalo usposabljanje za gasilce iz Črne gore. Usposabljanja so bila izvedena na temo reševanja v prometnih nesrečah in različnih kompleksnih scenarijev prometnih nesreč v predoru. Dodatno je v okviru obiska potekal tudi ogled Gasilske brigade Maribor.

Kosovo

V okviru dvostranskega sodelovanja je bilo v letu 2025 v okviru projekta CIMIC s predstavniki iz Kosova uspešno pripravljen prevod brošure z naslovom "Delujmo preventivno".

Severna Makedonija

V Okviru mehanizma Unije na področju civilne zaščite je RS na zaprosilo Severne Makedonije ob požaru v nočnem klubu zagotovila prevoz in zdravljenje štirih pacientov z opeklinami. Prav tako je Severni Makedoniji v okviru mehanizma zaradi posledic obsežnih požarov v naravnem okolju zagotovila reševalno pomoč v obliki enote za gašenje požarov v naravnem okolju z vozili. Predstavniki iz Severne Makedonije so se v obdobju od 25. – 27. septembra 2025 udeležili 10. sejma SOBRA 2025 v okviru programa za tuje goste.

REGIONALNO SODELOVANJE

V okviru Pobude za pripravljenost na nesreče in njihovo preprečevanje za Jugovzhodno Evropo (DPPI SEE ali Pobuda) je od 29. septembra – 2. oktobra 2025 v Sarajevu, BiH potekal 50. regionalni sestanek Pobude, v organizaciji predsedujoče Romunije in Sekretariata Pobude. V okviru Programa izobraževanja in usposabljanja DPPI SEE (DMTP) je bilo v letu 2025 izvedenih 10 delavnic oziroma usposabljanj, katerih so udeležili tudi slovenski predstavniki. RS je v sodelovanju z Gorsko reševalno zvezo Slovenije uspešno izvedla usposabljanje za gorsko reševanje, ki je potekalo v Kranjski Gori od

9. do 11. novembra 2025. V letu 2025 je bil v BiH uspešno ratificiran Sporazum med Svetom ministrov BiH in vladami drugih podpisnic Pobude za pripravljenost na nesreče in njihovo preprečevanje za Jugovzhodno Evropo o ureditvi statusa sekretariata v državi gostiteljici.

6.3. Krepitev sodelovanja na področju notranjih zadev

MNZ z državami Zahodnega Balkana sodeluje skladno s sprejetimi Smernicami za delovanje RS do Zahodnega Balkana in sprejetimi strokovnimi prioritetami, ob upoštevanju širitvene strategije EU za Zahodni Balkan. Aktivnosti v letu 2025 so potekale na bilateralnem in regionalnem nivoju in so bile predhodno usklajene z državami prejemnicami pomoči.

Največji del regionalnih aktivnosti poteka v okviru Brdo procesa, v tem okviru je MNZ organiziral tudi trinajsto neformalno srečanje ministrov za notranje zadeve. Bilateralno sodelovanje je potekalo največ s Črno goro in Severno Makedonijo. V 2025 policijski atašeji delovali na veleposlaništvih RS v BiH, BiH, Severni Makedoniji in Srbiji. V operativne aktivnosti Evropske agencije za mejno in obalno stražo (Frontex) je RS policiste napotila v Albanijo, BiH, Črno Goro, Kosovom, Severno Makedonijo in Srbijo. Policisti so sodelovali tudi v misiji EULEX Kosovo in misiji UNMIK Kosovo.

V nadaljevanju so podrobneje navedene pomembnejše aktivnosti.

Proces Brdo

Trinajsto neformalno srečanje ministrov za notranje zadeve Brdo procesa je potekalo 27. in 28. marca 2025 na Brdu pri Kranju. Namenjeno je bilo razpravi o ukrepih za krepitev varnostne politike na področju boja proti terorizmu in aktualnih izzivih in dobrih praksah na področju preprečevanja in boja proti trgovini z ljudmi v regiji. Ministri so podprli krepitev regionalnega sodelovanja v boju proti terorističnim grožnjam in pomembno vlogo mreže nacionalnih koordinatorjev za boj proti trgovini z ljudmi jugovzhodne Evrope pri nezakonitih migracijah. Ob tem so se zavzeli za enotno, usklajeno in odločno delovanje. Srečanja sta se, poleg ministrov za notranje zadeve in drugih visokih predstavnikov članic Brdo procesa, Avstrije, Italije in Madžarske, udeležila tudi evropska komisarka za širitev Kos in evropski komisar za notranje zadeve in migracije Brunner.

Predstavniki mreže nacionalnih koordinatorjev za boj proti trgovini z ljudmi jugovzhodne Evrope so se v 2025 sestali dvakrat. Marca na Brdu, ko so sprejeli novo strategijo mreže 2025–2029 in novembra 2025 v Sarajevu, ko so razpravljali o boju proti delovnemu izkoriščanju in pregledali pravosodne prakse s področja trgovine z ljudmi. Ob evropskem dnevu boja proti trgovini z ljudmi so predstavniki mreže v sodelovanju z Mednarodnim centrom za razvoj migracijske politike (ICMPD) pripravili in objavili kratek video spot, ki opozarja na vse pogostejše oblike delovnega izkoriščanja.

Slovenska policija je tudi v 2025 nadaljevala z organizacijo regionalnih video konferenc predstavnikov policij držav Zahodnega Balkana in sosednjih držav za zmanjšanje nezakonitih migracij in preprečevanje tihotapljenja migrantov. Septembra so udeleženci izmenjali podatke o migracijskih trendih, poteh in delovanju tihotapskih združb.

Drugo regijsko sodelovanje je potekalo predvsem v okviru Sekretariata konvencije o policijskem sodelovanju (PCCSEE) ter z ICMPD. Sodelovanje je potekalo tudi z mednarodnimi organizacijami za varstvo pravic migrantov oziroma beguncev (UNHCR, IOM, UNICEF, Svet Evrope) v okviru njihovih aktivnosti na področju Zahodnega Balkana, ki so povezane s problematiko povečanega migracijskega toka.

Strokovnjaki MNZ in Policije so bili vključeni v aktivnosti regionalnih projektov Krepitev regionalnega sodelovanja pri upravljanju migracij med Zahodnim Balkanom in sosednjimi državami članicami EU v skladu s pravnim redom EU in mednarodnimi standardi (MIRCO), projektu Mehanizem za vračanje Zahodnega Balkana (WBRM) in projektu Podpora EU za okrepitev boja proti tihotapljenju migrantov in trgovini z ljudmi na Zahodnem Balkanu (EU4FAST).

Bilateralno sodelovanje

Bilateralno sodelovanje je zelo pomembna in učinkovita oblika sodelovanja med državami. V skladu s sprejetimi prioritetami RS MNZ posveča še posebno pozornost bilateralnemu sodelovanju z državami Zahodnega Balkana, tako projektom s področja migracij in azila, kot tudi prenosu znanj in izkušenj na področju dela policije.

Albanija

V dolgoročne operativne aktivnosti agencije Frontex v Albaniji sta bila napotena dva slovenska policista.

BiH

Sodelovanje z Ministrstvom za varnost BiH in drugimi inštitucijami na področju varnosti v BiH je dobro, k temu prispeva tudi delovanje policijskega atašeja na veleposlaništvu v Sarajevu. Izvedeni so bili trije študijski obiski strokovnjakov BiH na različnih področjih dela slovenske policije. Sodelovanje je potekalo tudi v okviru delavnic Sarajevskega migracijskega dialoga. V operativne aktivnosti agencije Frontex v BiH sta bila dolgoročno napotena dva slovenska policista, kratkoročno pa trije slovenski policisti.

Črna gora

Sodelovanje s Črno goro poteka dobro. Minister Poklukar se je marca 2025, ob robu ministrske konference Brdo PROCESA, srečal z ministrom za notranje zadeve Črne gore Šaranovićem. Potekale so aktivnosti pri projektu tesnega medinstitucionalnega sodelovanja za posodobitev schengenskega akcijskega načrta v Črni gori, ki se bo končal 2026. Črnogorski strokovnjaki so bili na študijskem obisku na Direktoratu za migracije, v okviru projekta Pomoč pri poglavju 24 – Finančne preiskave pa je bil izveden študijski obisk v slovenski policiji. Dva pripadnika črnogorske kriminalistične policije sta se maja udeležila praktičnega dela kriminalističnega tečaja v Gotenici. V operativne aktivnosti agencije Frontex v Črni gori sta bila dolgoročno napotena dva slovenska policista in trije policisti kratkoročno.

Kosovo

V 2025 so v misiji EULEX Kosovo sodelovali trije slovenski policisti in v misiji UNMIK Kosovo dva slovenska policista. V operativne aktivnosti agencije Frontex na Kosovu sta bila kratkoročno napotena dva slovenska policista.

Severna Makedonija

Sodelovanje s Severno Makedonijo poteka dobro, k temu prispeva tudi delovanje policijskega atašeja na veleposlaništvu v Skopju. Minister Poklukar se je avgusta 2025 na Ohridu srečal z ministrom za notranje zadeve Severne Makedonije Toškovskim. Potekale so aktivnosti pri IPA projektu Krepitev vladavine prava v Severni Makedoniji. Izvedena sta bila dva študijska obiska makedonskih strokovnjakov na področju dela slovenske policije in na področju dela Direktorata za upravne notranje zadeve za vodenje matičnih registrov. V okviru projekta Krepitev sistema za upravljanje migracij in azila v Severni Makedoniji (MANOMA) je bil izveden študijski obisk v RS. V operativne aktivnosti agencije Frontex v Severni Makedoniji sta bila dolgoročno napotena dva slovenska policista, kratkoročno pa osem slovenskih policistov.

Srbija

Sodelovanje s Srbijo poteka dobro, k temu prispeva tudi delovanje policijskega atašeja na veleposlaništvu v Beogradu. Strokovnjaki srbskega ministrstva za notranje zadeve in policije so bili na

študijskem obisku s področja dela na temu upravljanja meja in na študijskem obisku na področju dela kriminalistične policije. Dva predstavnika srbske policije sta se udeležila praktičnega dela kriminalističnega tečaja v Gotenici. V operativne aktivnosti agencije Frontex v Srbiji je bilo dolgoročno napoteno pet slovenskih policistov, kratkoročno pa devet slovenskih policistov.

6.4. Krepitev sodelovanja na področju pravosodja

Regionalno sodelovanje

Ministrstvo za pravosodje (MP) ima na strokovni ravni izpostavljene stalne stike z državami Zahodnega Balkana in se po potrebi dogovarja za medsebojno izmenjavo informacij oz. organizacijo bilateralnih srečanj ali študijskih obiskov. Na splošno je sodelovaje med organi dobro, prav tako sodelovanje pravosodnih organov na področju izvajanja mednarodne pravne pomoči poteka dobro in brez posebnosti.

Marca 2025 je v Ljubljani potekala mednarodna konferenca na visoki ravni »Na poti k EU: Krepitev integritete in neodvisnosti kazenskega pravosodja na Zahodnem Balkanu«, ki je organiziralo MP v sodelovanju z Global Initiative against Transnational Organized Crime. Konferenca je naslovila velik pomen specializiranih protikorupcijskih organov in organov za boj proti organiziranemu kriminalu. Predstavljene so bile izkušnje tovrstnih organov na Hrvaškem in v Albaniji, svoje naloge in način dela pa je predstavila tudi slovenska Komisija za preprečevanje korupcije. Vodja Oddelka za korupcijo iz Generalne policijske uprave je predstavil izzive slovenske policije v boju zoper korupcijo, vodja specializiranega kazenskega oddelka na Okrožnem sodišču v Ljubljani pa primer dobre prakse pri uvajanju umetne inteligence v delo sodstva. Prav tako so obravnavali problematiko izkoriščanja pristanišč za nezakonito trgovino s prepovedanim blagom, kot tudi vlogo civilne družbe pri preprečevanju korupcije in ozaveščanju o njenih škodljivih posledicah.

Srbija in Črna gora

Na povabilo Vrhovnega sodišča Srbije sta se generalna sekretarka Vrhovnega sodišča RS ter tedanji organizacijski vodja Oddelka za spremljanje sodne prakse na Vrhovnem sodišču RS v maju 2025 udeležila sodniških dnevov v Vrnjački Banji, Srbija. Prav tako sta se na povabilo Vrhovnega sodišča Črne gore oktobra 2025 udeležila dnevov črnogorskega sodstva v Budvi.

Vrhovni sodnik Peter Golob je 7. novembra 2025 sodeloval na konferenci »Vpliv zakonodajnih reform v upravnem sporu« v Beogradu.

Februarja 2025 je vrhovna sodnica mag. Jonike Marflak Trontelj v Beogradu, Srbija sodelovala na seminarju za srbske upravne sodnike na temo »Upravno pravo EU«. prav tako je v januarju 2025 sodelovala pri pripravi in izvedbi seminarja za črnogorske sodnike na temo »Pravo intelektualne lastnine EU«. Oba seminarja sta bila izvedena v okviru projekta Evropske mreže za izobraževanje v pravosodju (EJTN) Zahodni Balkan in v sodelovanje s Srbsko pravosodno akademijo oziroma s Črnogorskim centrom za izobraževanje v sodstvu in državnem tožilstvu.

Poleg tega Vrhovno sodišče RS sodeluje v I.SCN – Superior Courts Network (v okviru Evropskega sodišča za človekove pravice). Člani te povezave so Vrhovna sodišča držav Zahodnega Balkana razen Kosova. Vrhovno sodišče RS prav tako sodeluje v II. Network of the Presidents of the Supreme Judicial Courts of the EU. Države Zahodnega Balkana sicer (še) niso članice, imajo pa Srbija, Črna gora in Albanija status opazovalke.

Državni tožilec Specializiranega državnega tožilstva RS se je udeležil zasedanja Evropske pravosodne mreže EU in kontaktnih točk držav Zahodnega Balkana, ki je potekalo junija 2025 v Črni gori. Osrednja tema zasedanja je bila namenjena izzivom in dobrim praksam v zvezi z izvajanjem

čezmejnega ukrepa tajnega opazovanja in sledenja ter v zvezi s čezmejnimi preiskavami trgovine z ljudmi.

Oktober 2025 je Specializirano državno tožilstvo RS (SDT) v Črni gori s CEP podpisalo Pogodbo o sodelovanju v projektu bilateralne tehnične pomoči pri izvedbi projektov v letu 2025 in 2026. Cilj projekta je krepitev zmogljivosti črnogorskih organov preiskovanja in pregona na področju finančnih preiskav za uspešen boj proti organiziranemu kriminalu in korupciji ter učinkovito izvajanje EU acquisa. V novembru je v okviru tega projekta potekala mednarodna konferenca v Črni gori z naslovom »Krepitev kapacitet na področju finančnih preiskav in medsebojnega sodelovanja«, katere se je udeležila vodja SDT.

Generalna državna tožilka RS in vrhovni državni tožilec Črne gore sta v novembru 2025 podpisala memorandum o soglasju med Vrhovnim državnim tožilstvom RS in Vrhovnim državnim tožilstvom Črne gore. Memorandum bo podlaga za vzpostavitev sodelovanja, ki bo vključevalo izmenjavo znanja in izkušenj pri pregonu kriminalnih kaznivih dejanj, zlasti organiziranega kriminala, pranja denarja, trgovine z ljudmi ter tihotapljenja migrantov. Predvideva tudi sodelovanje tožilstev obeh držav pri izmenjavi izkušenj na področju razvoja in uporabe digitalnih orodij ter pri iskanju rešitev za posodobitev tožilskih informacijskih sistemov. Istočasno je bil podpisan tudi dogovor o prenosu analitičnega orodja.

V letu 2025 je vrhovna državna tožilka na VDT RS uspešno zaključila svoje sodelovanje v projektu EU/Sveta Evrope – Akcija proti gospodarskemu kriminalu v Črni gori. Aktivnosti so bile osredotočene na podporo Ministrstvu za pravosodje Črne gore pri oceni izvedljivosti uvedbe dodatnega modela odvzema premoženja kot dopolnitve obstoječemu kazenskopravnemu modelu.

Sodelovanje je potekalo tudi v okviru foruma o finančni in gospodarski kriminaliteti, ki je potekal novembra 2025 v Ljubljani. Forumu sta se udeležili državna tožilka z državnega tožilstva v Beogradu in predsednica Združenja državnih tožilcev Srbije, ki sta predstavili izzive Srbije v boju proti finančni kriminaliteti ter nekdanja črnogorska tožilka, ki je predstavila mednarodno sodelovanje v zadevah organiziranega kriminala. Prav tako je višji državni tožilec SDT na konferenci Združenja tožilcev Srbije predstavil izzive in pritiske s katerimi se srečujejo tožilci v RS.

Makedonija

SDT je vključeno v projekt povezovanja specializiranih državnih tožilstev v regiji Zahodnega Balkana, ki ga izvaja Inštitut za demokracijo Skopje, Veleposlaništvo Francije in specializirano državno tožilstvo Severne Makedonije. V okviru tega projekta je vodja SDT v oktobru 2025 v Skopju predstavila stanje zadev v RS v katerih uporabljajo SKY ECC dokaze in postopke odvzema premoženja nezakonitega izvora.

Albanija

Državno odvetništvo RS je od 18. do 20. junija 2025 gostilo generalnega državnega odvetnika Albanije Odise Močke z delegacijo. Študijski obisk je bil namenjen podpori državnih pravobranilcev pri usklajevanju sodnih praks z najboljšimi praksami EU in standardi človekovih pravic.

Predsednik Vrhovnega sodišča RS je sodeloval na konferenci »XV Conference of Chief Justices of Central and Eastern Europe«, katero je od 9. do 10. junija organiziral CEELI Inštitut.

6.5. Krepitev sodelovanja na področju javne uprave, informacijske varnosti, digitalne preobrazbe in varovanja tajnih podatkov

Ministrstvo za javno upravo (MJU)

BiH

Delovni obisk komisije za pritožbe BiH

MJU je gostilo predsednika in člana komisije za pritožbe s krajevno pristojnostjo na nivoju celotne države BiH. Tri članski delegaciji so predstavili delovanje Komisije za pritožbe iz delovnega razmerja pri Vladi RS - KPDR in imenovanje in razrešitev članov ter sestavo komisije.

Delegacija BiH v okviru EU4PAR v RS

Konec septembra in v začetku oktobra je potekal večdnevni študijski obisk večje delegacije BiH v okviru projekta EU4PAR. Projekt je namenjen krepitvi in reformi javne uprave BiH. Delegacijo so sestavljali predstavniki državne ravni, Brčko Distrikta ter Federacije BiH in so obiskali več organov. Seznanili so se z delovanjem MJU in z rešitvami, ki jih RS razvija na ključnih področjih javne uprave (boljša zakonodaje in odprava administrativnih ovir, razvoj javnega sektorja in kompetenčnega modela ter javno naročanje in zagotavljanja transparentnosti v postopkih javnega naročanja). Obisk je prispeval k izmenjavi znanj in dobrih praks ter krepitvi sodelovanja med institucijami obeh držav.

Delegacija Kantona Sarajevo

Študijski obisk pod vodstvom ministrice za pravosodje in upravo Darje Softić Kadenić, ki so jo spremljali predstavniki s področja javne uprave, digitalne preobrazbe, zakonodaje ter informatike in statistike, je potekal 18. novembra 2025 na Ministrstvu za digitalno preobrazbo (MDP). Predstavniki MJU so predstavili pristop k usposabljanju javnih uslužbencev, vodenju sprememb ter spodbujanje organizacijske kulture, usmerjene v inovacije.

Črna gora

Obisk črnogorskega veleposlanika

Spoznavni obisk veleposlanika g. Dragana Tufegdžića pri ministru za javno upravo, mag. Francu Propsu je potekal aprila 2025.

Konferenca: Učinkovitost, zaupanje, transparentnost

Na povabilo črnogorskega Urada za javna naročila, ki deluje pod okriljem MF se je generalni direktor Direktorata za javno naročanje julija 2025 udeležil konference ob zaprtju 5. poglavja v pogajanjih z EK, vezanega na javna naročanja.

Severna Makedonija

Podpis Memoranduma o sodelovanju MJU z Ministrstvom za javno upravo Severne Makedonije na področju reforme javne uprave

Minister za javno upravo mag. Franc Props je aprila 2025 z delegacijo odpotoval v Skopje na podpis Memoranduma o sodelovanju med MJU in ministrstvom za javno upravo Severne Makedonije. Do podpisa Memoranduma je prišlo na pobudo severno makedonskega ministra za javno upravo Gorana Minčeva v okviru mednarodne konference, ki jo je oktobra 2024 organiziral MJU v sodelovanju z ReSPA. Dokument predstavlja skupno zavezo k nadaljnjemu spodbujanju meddržavnega sodelovanja za krepitev javne uprave in doseganju skupnih ciljev.

Ob robu podpisa so potekali tudi vsebinski pogovori o reformi javne uprave v Severni Makedoniji. Slovenski predstavniki so podelili izkušnje s sprejemom novega uslužbenskega in plačnega sistema v RS. S predstavniki institucij, pristojnih za javno naročanje, pa so izmenjali dobre prakse in izkušnje ter vzpostavili temelje za nadaljnje sodelovanje pri krepitvi konkurenčnosti in transparentnosti javnega naročanja.

Letna konferenca o lokalni samoupravi in decentralizaciji 'Vizija za reforme za trajnostni razvoj in dostopne storitve za občane'

Decembra 2025 je Ministrstvo za lokalno samoupravo Severne Makedonije v sodelovanju z Ministrstvom za digitalno transformacijo in v sodelovanju z OZN – razvojni program OZN (UN PD Severna Makedonija) in ob podpori veleposlaništev Švice in Švedske, organiziralo letno konferenco, ki

se jo je udeležil tudi predstavnik MJU ter predstavil slovensko ureditev lokalne samouprave in primere dobrih praks.

Službene poti v regijo Zahodnega Balkana – pod okriljem ReSPA

V letu 2025 so se v mesecu marcu predstavniki MJU udeležili RESPA - delavnice o plačnih sistemih javnih uslužbencev in njihovih reformah. Junija so predstavniki MJU v Črni Gori na ReSPA Seasonal School on Talent Management: Structured Succession Planning for Future-Ready Public Administrations, izmenjevali dobre prakse. Oktobra so se predstavniki MJU v Črni Gori udeležili Sestanka DISPA (direktorji evropskih šol in inštitutov za javno upravo) na temo: Priprava javnih uslužbencev na prihodnost – vodenje skozi krize ob hkratnem doseganju rezultatov. Novembra pa je generalni direktor Direktorata za javni sektor sodeloval na okrogli mizi RESPA Western Balkans Ministerial Dialogue, ki je potekala v Rimu.

MDP

Študijski obisk predstavnikov Severne Makedonije, Kosova, Srbije, Črne gore, Albanije ter BiH

24. oktobra 2025 je na ministrstvu potekal študijski obisk na temo digitalnih javnih storitev in digitalne identitete, ki sta ga organizirala projekt EU4Digital in RCC v sodelovanju z MDP. Dogodka so se udeležili predstavniki Severne Makedonije, Kosova, Srbije, Črne gore, Albanije ter BiH, ki so se seznanili z najnovejšimi pristopi in praksami RS na področju razvoja digitalne družbe. Študijski obisk je bil namenjen tudi izmenjavi dobrih praks ter krepitvi regionalnega sodelovanja med državami Zahodnega Balkana pri uvajanju evropskih digitalnih standardov.

BiH

21. maja 2025 se je ministrica za digitalno preobrazbo mag. Ksenija Klampfer udeležila Sarajevskega poslovnega foruma (SBF), najpomembnejšega investicijsko-poslovnega dogodka v regiji Zahodnega Balkana. Ministrica Klampfer je imela na dogodku uvodni nagovor, v katerem je poudarila, da digitalna preobrazba ne pozna meja, zato je še toliko bolj pomembno, da države sodelujejo, si izmenjujejo znanje in skupaj gradijo vključujočo digitalno prihodnost. V okviru foruma je potekala tudi razprava z naslovom »Krepitev podjetij s pomočjo tehnologije in inovacij,« na katerem je sodelovala državna sekretarka dr. Aida Kamišalić Latifić.

Ob robu foruma je ministrica Klampfer skupaj z ministrom za komunikacije in promet BiH Edinom Fortom podpisala Memorandum o soglasju o sodelovanju na področju digitalne preobrazbe med državama. Po podpisu memoranduma sta nato ministrica in državna sekretarka opravili še bilateralni pogovor z ministrom Fortom in direktorjem Agencije za identifikacijo dokumente, evidenciju i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine (IDDEEA) dr. Almirjem Badnjevićem. Pogovor je tekkel o načrtih krepitve sodelovanja, ki jo bo omogočil podpis memoranduma in pomoči RS pri integraciji BiH v EU predvsem na področju digitalizacije, kibernetne varnosti in evropskih projektov.

18. novembra 2025 je državna sekretarka dr. Aida Kamišalić Latifić na MDP sprejela delegacijo Kantona Sarajevo, ki jo je vodila ministrica za pravosodje in upravo Darja Softić Kadenić, spremljali pa so jo predstavniki s področja javne uprave, digitalne preobrazbe, zakonodaje ter informatike in statistike. Predstavniki so izrazili interes za boljše razumevanje organizacijske strukture in usklajevanja digitalne preobrazbe, razvoja nacionalnih e-storitev in zalednih informacijskih sistemov ter uporabniške dostopnosti v RS. Po predstavitev sta obe strani izrazili pripravljenost za krepitev sodelovanja predvsem na področjih digitalnih javnih storitev, tehnične in semantične interoperabilnosti, kibernetne varnosti državne uprave, državnega računalniškega oblaka ter izobraževalnih programov za razvoj digitalnih kompetenc.

2. decembra 2025 je UNDP v BiH organiziral spletno dvodnevno izobraževanje za javne uslužbence na temo odgovorne in strateške uporabe umetne inteligence v delo javne uprave. Na dogodku sta nastopila tudi predstavnika MDP, ki sta predstavila strateški in politični okvir umetne inteligence v RS

ter prikazala, kako se ta tehnologija v praksi uvaja v slovensko javno upravo. Posebno pozornost sta namenila konkretnim pilotnim projektom, ki prikazujejo učinkovito in varno rabo umetne inteligence v delovanju državnih organov.

Urad Vlade RS za informacijsko varnost (URSIV)

URSIV je v letu 2025 nadaljeval aktivnosti na Zahodnem Balkanu oz. v okviru Centra za krepitev kibernetских zmogljivosti na Zahodnem Balkanu – WB3C (Western Balkans Cyber Capacity Centre). Dejavnosti so bile usmerjene v prenos znanja, krepitev zmogljivosti in podporo usklajevanju z evropskimi standardi in zakonodajo na področju kibernetiske varnosti.

V letu 2025 je URSIV tako izvedel tri izobraževanja. Prvo je bilo posvečeno državnim uradnikom. Izobraževanje je vključevalo t. i. ujemi zastavico (capture the flag) tekmovanje in zajemalo ključne teme, kot so kibernetiske grožnje, phishing napadi, varstvo podatkov, upravljanje tveganj in odzivanje na incidente. Skozi interaktivne delavnice, praktične vaje in študije primerov so udeleženci pridobili znanja za prepoznavanje kibernetских groženj, učinkovito odzivanje na incidente ter implementacijo ustreznih varnostnih politik v svojih institucijah.

Drugo izobraževanje je bilo podobno prvemu, le da je bilo namenjeno predstavnikom kritične infrastrukture šestih držav Zahodnega Balkana – energetika, promet, zdravstvo in oskrba z vodo.

Tretje izobraževanje pa je bilo usmerjeno v načine organizacije programov ozaveščanja o kibernetiski varnosti in zahtevah Direktive NIS2. URSIV ga je organiziral skupaj s svojo sestrsko organizacijo iz Romunije – Romunski nacionalni direktorat za kibernetisko varnost. Ciljna skupina so bili javni uslužbenci v pristojnih nacionalnih organih za kibernetisko varnost. Namen tega izobraževanja je bil izobraziti pristojne ljudi o načinu načrtovanja in vsebinah kampanj ozaveščanja splošne in specifične javnosti (starejši, otroci, učitelji) o kibernetiski varnosti – krepitev varnostne kulture in higiene.

Poleg izvedenih izobraževanj se je URSIV v letu 2025 aktivno udeležil tudi strokovne konference, ki jo je organiziral WB3C z naslovom Soočanje z izsiljevalskimi programi: analiza in strategija za Zahodni Balkan (Confronting Ransomware: Analysis and Strategy for the Western Balkans). Konferenca je bila posvečena razpravam o aktualnih grožnjah izsiljevalske programske opreme in oblikovanju regionalnih pristopov za njihovo obvladovanje.

Za vse aktivnosti v WB3C je URSIV v letu 2025 namenil 100.000 EUR.

Izvedene dejavnosti so pomembno prispevale h kreptvi kibernetских zmogljivosti držav Zahodnega Balkana ter utrdile vlogo RS kot zanesljive partnerice na področju kibernetiske varnosti v regiji.

Urad Vlade RS za varovanje tajnih podatkov

Urad RS za varovanje tajnih podatkov (v nadaljevanju urad) kontinuirano sodeluje z državami na Zahodnem Balkanu tako v okviru regijskega kot tudi multilateralnega in bilateralnega povezovanja.

Multilateralne aktivnosti – nacionalni varnostni organi šestih držav (6S NSA)

Urad se je udeležil srečanja direktorjev Nacionalnih varnostnih organov BiH, Črne Gore, Makedonije, Srbije, Hrvaške in RS v Skopju (Severna Makedonija).

Programi dvostranske pomoči državam pristopnicam (DTP)

V okviru približevanja držav Zahodnega Balkana EU urad aktivno sodeluje v procesih DTP. V letu 2025 je bil izveden prvi del regionalnega projekta DTP, katerega namen je krepitev pravne podlage za varovanje tajnih podatkov in nivo varovanja tajnih podatkov. Aprila 2025 so uslužbenci urada v okviru obiska v Severni Makedoniji izvedli strokovno-tehnično izobraževanje in usposabljanje predstavnikov

nacionalnega varnostnega organa Severne Makedonije, čemur je junija 2025 sledilo strokovno-tehnično izobraževanje in usposabljanje predstavnikov nacionalnega varnostnega organa Severne Makedonije v RS.

Bilateralno sodelovanje

Direktor urada je bil v septembru na delovnem obisku pri NSA Srbije.

RS ima sklenjene bilateralne sporazume o izmenjavi in varovanju tajnih podatkov z vsemi državami Zahodnega Balkana razen s Kosovom, s katero je konec leta 2025 začel pogovore o začetku procesa pogajanj za sklenitev varnostnega sporazuma.

7. Okrepitev in razvoj prometnih in energetskih povezav ter krepitev sodelovanja na področju okolja in prostora

7.1. Krepitev sodelovanja na področju infrastrukture

Ministrica in državni sekretar za infrastrukturo (MZI) nista izvedla bilateralnih aktivnosti na političnem nivoju, prav tako se nista udeležila mednarodnih konferenc na Zahodnem Balkanu.

Na pogovorih pri GD za Ceste in cestni promet je bil veleposlanik Kosova, tema pogovorov so bila priznavanja voznških dovoljenj za državljane Kosova v RS. Priznavanje voznških dovoljenj je s spremembami Zakona o voznikih za države bivše Jugoslavije sedaj urejeno (med te države ne sodi Albanija).

MZI na operativnem (strokovnem) nivoju sodeluje z večino držav Zahodnega Balkana v okviru izvajanja makro-regionalnih strategij (Kosovo ni vključeno), in sicer:

- V okviru EUSDR, kjer se področje prometa koordinira skupaj s Srbijo, z državami: BiH, Srbija in Črna Gora ter
- V okviru EUSAIR, kot člani z državami: BiH, Srbija, Črna gora, Severna Makedonija in Albanija.

7.2. Krepitev sodelovanja na področju okolja, podnebja in energije

Sodelovanje na področju okolja in podnebnih sprememb

Februarja 2025 je MOPE v sodelovanju z Agencijo RS za okolje (ARSO) organiziralo ministrsko konferenco z naslovom »Izzivi prilagajanja podnebnim spremembam v jugovzhodni Evropi«. Konferenca je bila namenjena spodbujanju dialoga, izmenjavi dobrih praks ter utrjevanju regionalnega sodelovanja za učinkovitejše odzivanje na podnebne izzive. Udeležili so se je ministri in direktorji hidro-meteoroloških služb jugovzhodne Evrope, generalna sekretarka Svetovne meteorološke organizacije ter izvršna direktorica Evropske agencije za okolje.

V okviru prizadevanj za krepitev trajnostnega razvoja in okoljske politike v regiji je bil 7. marca 2025 na MOPE uspešno izveden študijski obisk delegacije iz Kosova, v sklopu projekta Krožno gospodarstvo za zeleni prehod. Projekt, ki ga financira EK – Pisarna v Kosovu, izvaja mednarodna nevladna organizacija *People in Need* iz Češke republike, v partnerstvu z lokalno organizacijo *Green Renaissance* iz Kosova.

Mednarodno razvojno sodelovanje MOPE

MOPE iz sredstev Sklada za podnebne spremembe financira razvojni projekt »Krepitev zmogljivosti javnih uslužbencev na Zahodnem Balkanu za hitrejši zeleni prehod«. Projekt (2024–2026) se osredotoča na trajnostno financiranje, podnebno poročanje, obvladovanje tveganj in krepitev institucionalnih sposobnosti. Z delavnicami, usposabljanji in študijskimi obiski se bodo okrepili javni uslužbenci na Zahodnem Balkanu, da bodo javne institucije sposobne izvesti sistemske spremembe za zeleni prehod. Izvajalec razvojnega projekta je CEF.

MOPE izvaja razvojni projekt, namenjen spodbujanju energetske učinkovitosti in e-mobilnosti v Črni gori. Projekt bo med letoma 2024 in 2026 podpiral izvajanje letnih programov Eko fonda Črne gore s sofinanciranjem javnih razpisov za subvencije za nakup električnih vozil, postavitve polnilnih postaj in izboljšanje energetske učinkovitosti. Cilji projekta vključujejo zmanjšanje emisij toplogrednih plinov, izboljšanje kakovosti zraka ter krepitev trajnostne mobilnosti in energetske učinkovitosti. Sofinanciranje bo zagotovljeno iz Sklada za podnebne spremembe RS.

MOPE je kot sofinancer treh projektov CMSR na Zahodnem Balkanu, prenesel sredstva na MZEZ za projekte, ki naslavlajo vsebinsko področje podnebnega blaženja/prilagajanja, in sicer: izboljšanje energetske učinkovitosti v javnih zgradbah (Aracinovo, Severna Makedonija); vzpostavitev kompostne sheme v občini Kamenica (Kosovo); izgradnja bioplinske elektrarne na odlagališču komunalnih odpadkov Možura (Bar, Črna Gora). Zaključek projektov, ki so se pričeli v 2024 se pričakuje do konca leta 2026, kar bo prispevalo k trajnostnemu razvoju in podnebni odpornosti regije.

MOPE se je v letu 2025 dogovarjal z BiH o izmenjavi znanj in izkušenj pri uvedbi mehanizma Evropskega sistema za trgovanje z emisijami (EU ETS) ter o zagotavljanju tehnične pomoči pri vzpostavitvi organiziranega trga z električno energijo in trgovanjem na borzi z električno energijo.

Sodelovanje na področju meteorologije in hidrologije

ARSO gosti Regionalni instrumentacijski center Svetovne meteorološke organizacije (WMO RIC), ki meteorološkim službam v regiji nudi podporo pri zagotavljanju kakovosti meritev, vključno s sledljivostjo meteoroloških standardov. To je še posebej pomembno z vidika spremljanja podnebnih sprememb. Med ključnimi mehanizmi za doseganje tega cilja so zagotavljanje sledljivosti referenčnih standardov meteoroloških služb, organizacija delavnic s področja metrologije in merilne infrastrukture, izvedba medlaboratorijskih primerjav ter primerjav z uporabo umerjevalnega kompleta prenosnih standardov. V letu 2025 je ARSO srbskemu Republiškem hidrometeorološkemu zavodu, s katerim redno sodeluje že več kot desetletje, zagotovil sledljivost referenčnih etalonov za temperaturo, zračni tlak, relativno vlažnost in sončno sevanje na mednarodno raven. Poleg tega je ARSO v okviru pobude ZN SOFF (Systematic Observations Financing Facility) koordiniral projekt razvoja izobraževalnih modulov na področju zagotavljanja sledljivosti meritev, kar bo prispevalo h krepitvi zmogljivosti tudi v državah Zahodnega Balkana.

Center za upravljanje suše v Jugovzhodni Evropi (DMCSEE), ki deluje pod okriljem ARSO, je v letu 2025 izvajal redno obveščanje partnerskih institucij o stanju sušnih razmer v regiji prek biltena DMCSEE Drought Bulletin. Center je hkrati aktivno sodeloval v evropskih in drugih mednarodnih projektih, povezanih s sušo (projekta X-RISK-CC in Clim4Cast), v okviru katerih izpopolnjuje metodologije in pristope monitoringa suše. Pridobljene izsledke je ARSO prenašal v regijo Jugovzhodne Evrope in tudi širše prek različnih strokovnih dogodkov. Februarja 2025 je ARSO skupaj z MOPE organiziral ministrsko konferenco o prilagajanju na podnebne spremembe, v okviru katere so se sestali direktorji hidrometeoroloških služb vseh držav članic DMCSEE z namenom okrepitve delovanja centra. Sestanek je bil zelo uspešen in se je zaključil z dvema ključnima sklepoma: da vsaka država imenuje predstavnika v operativno delovno skupino ter koordinatorja za povezovanje strokovnjakov za sušo na nacionalni ravni. Do poletja 2025 so bili imenovani vsi delegati, operativna delovna skupina pa se je novembra 2025 že sestala in pripravila osnutek programa dela in koncept delovanja DMCSEE za prihodnja leta. V okviru ministrske konference je potekala tudi tehnična

konferenca o monitoringu in upravljanju suše v Jugovzhodni Evropi, na kateri so si strokovnjaki izmenjali znanja in izkušnje ter oblikovali predloge ukrepov za nadaljnjo krepitev delovanja DMCSEE.

ARSO je bil tudi v letu 2025 eden od izvedbenih partnerjev v projektu Svetovne meteorološke organizacije (WMO), katerega cilj je vzpostavitev Posvetovalnega sistema za zgodnje opozarjanje na mnogotere vremensko pogojene nevarnosti v Jugovzhodni Evropi (SEE-MHEWS-A). V projekt so vključene državne meteorološke in hidrološke službe Zahodnega Balkana ter Evropski center za srednjeročne napovedi vremena (ECMWF). V okviru projekta je ARSO vzpostavil visoko ločljiv sistem numeričnega napovedovanja vremena ALADIN za celotno regijo Jugovzhodne Evrope z ločljivostjo 2,5 km ter pripravil prilagoditve izhodnih podatkov za potrebe hidrološkega modeliranja in napovedovanja poplav. ARSO zagotavlja nemoteno delovanje tega modelskega sistema v okviru lastne informacijske infrastrukture na ECMWF ter bo z navedenimi aktivnostmi nadaljeval tudi v letu 2026.

V okviru podpore iniciativi EW4A ARSO deluje tudi kot gostiteljica sistema za napovedovanje in opozarjanje pred poplavami na Savi (Sava Flood Forecasting and Warning System – FFWS). Na pobudo Savske komisije ARSO pripravlja prvostopenjsko podporo koordinatorjem hidroloških napovedi, kar omogoča prenos znanja in krepitev zmogljivosti uporabnikov Sava FFWS pri pripravi rednih poročil o hidroloških napovedih in opozorilih.

Sodelovanje na področju energije Makroregionalne strategije EU

MOPE je v sodelovanju z državami Zahodnega Balkana na področju energije tudi v letu 2025 deloval v okviru EUSDR in EUSAIR. Delo delovnih teles za energijo je osredotočeno predvsem na podporo državam makroregije pri njihovih prizadevanjih za izvedbo energetskega prehoda.

Pogodba o Energetski skupnosti, sklenjena med EU in državami Zahodnega Balkana

MOPE je tudi v 2025 aktivno spremljal izvajanje Pogodbe o energetski skupnosti.

Pobuda za energetska povezovanje v Srednji in Jugovzhodni Evropi (CESEC)

MOPE je v letu 2025, skladno z interesi, ki so povezani z realizacijo projektov, pri katerih je udeležen, spremljal vse aktivnosti in se redno udeleževal srečanj.

7.3. Krepitev sodelovanja na področju varstva narave, celostnega upravljanja z vodami, obalo in morjem ter sevalne in jedrske varnosti

Sodelovanje na področju varstva narave

V letu 2025 se je nadaljevalo sodelovanje z državami Zahodnega Balkana na področju velikih zveri, in sicer v okviru projekta, ki ga je financiral program svetovalne pomoči nemškega zveznega Ministrstva za okolje in EK. Projekt želi vzpostaviti platformo, ki bi podpirala čezmejno upravljanje velikih zveri v Dinaridih, na Balkanu in gorovju Pindos.

Sodelovanje na področju celostnega upravljanja z vodami, obalo in morjem

RS je decembra 2023 prevzela predsedovanje Barcelonski konvenciji in njenim protokolom (COP 23), ki se je zaključilo decembra 2025. RS je kot predsedujoča v letu 2025 organizirala ali sodelovala na številnih mednarodnih in regionalnih dogodkih, kjer se je aktivno zavzemala za izvajanje pristopa »od izvira do morja« s ciljem ustvarjanja sinergij s povezovanjem regionalnih programov Konvencije o varstvu reke Donave, Konvencije o varstvu Črnega morja in Barcelonske konvencije za zmanjšanje pritiskov in vplivov na obalne in velike morske ekosisteme ter za povečanje odpornosti in trajnostno rabo vodnih in morskih virov.

Tovrstni mednarodni dogodki predstavljajo med drugim tudi podporo državam Zahodnega Balkana pri njihovem vključevanju v EU na področjih varstva morskega okolja, celostnega upravljanja z vodami in modrega gospodarstva.

Potekale so tudi številne aktivnosti v okviru stebra Kakovost okolja/TSG 3 EUSAIR, ki ga vodi RS skupaj z BiH, in ki prispevajo k izvajanju čezmejno usklajenih ukrepov za preprečevanje onesnaženja zaradi nesreč na morju (rezultati projekta NAMIRS) in k uveljavljanju sodobne metode povezovanja prostorskega načrtovanja obale in morja (ICZM/MSP).

Posebna pozornost je bila v letu 2025 namenjena tudi krepitvi čezmejnega in subregionalnega sodelovanja v mednarodnem porečju Save, ki poteka na podlagi izvajanja Okvirnega sporazuma o Savskem bazenu. Sodobni in učinkovit Sistem zgodnjega opozarjanja pred poplavami (Sava Flood Warning System/SFWS), s sedežem v RS, predstavlja konkreten ukrep, ki povečuje odpornost in varnost ljudi pred poplavami na območju Zahodnega Balkana in je eden od prvih te vrstne v mednarodnem porečju, ki temelji na upoštevanju pomena zelene infrastrukture oziroma na ekopovezljivosti za krepitev vloge ekološko pomembnih območij na čezmejni ravni pri načrtovanju prostorskega razvoja z uporabo Modrih in Zelenih koridorjev. V letu 2025 so bile izvedene aktivnosti za nadgradnjo tega sistema tudi z obeti mednarodne finančne podpore.

8. Krepitev sodelovanja na področju kmetijstva in zdravstva ter na področju dela, družine in socialnih zadev

8.1. Krepitev sodelovanja na področju kmetijstva, razvoja podeželja, gozdarstva, ribištva in varne hrane

Regionalno sodelovanje na Zahodnem Balkanu

MKGP od leta 2007 aktivno sodeluje v Stalni delovni skupini za regionalni razvoj podeželja na območju jugovzhodne Evrope (v nadaljevanju: SWG RRD). RS ima v tej skupini status opazovalke. Poleg RS se med države opazovalke uvrščajo tudi Avstrija, Nemčija, Madžarska, Italija, Bolgarija, Hrvaška, Avtonomna pokrajina Vojvodina, Moldavija, Ukrajina in Francija (od leta 2023).

Sodelovanje MKGP v okviru SWG RRD predstavlja odlično priložnost za izmenjavo mnenj o napredku držav Zahodnega Balkana pri prevzemanju skupne kmetijske politike in približevanju regije EU. MKGP aktivno sodeluje tako na strokovni kot tudi na politični ravni, v okviru rednih zasedanj kmetijskih ministrov jugovzhodne Evrope, ki poteka na letni ravni.

Ministrstvo je v mesecu oktobru 2025 sodelovalo na 19. zasedanju kmetijskih ministrov jugovzhodne Evrope v Prištini, ki je potekalo v organizaciji Kosova v sodelovanju s SWG RRD. Na zasedanju je RS izrazila podporo napredku držav Zahodnega Balkana pri usklajevanju svojih nacionalnih politik z okvirji skupne kmetijske politike ter poudarila pomen trajnostnega in ekološkega kmetijstva, generacijske preнове in vključevanja žensk v razvoj podeželja. Zavzela se je za krepitev Berlinskega procesa kot orodja za regionalno sodelovanje in prenos dobrih praks, podprla izvajanje Zelene agende ter izpostavila nujnost inovacij, kratkih dobavnih verig in večje finančne ter tehnične podpore EU. RS tako ostaja trdna zagovornica širitvene politike EU in trajnostnega razvoja kmetijstva v regiji jugovzhodne Evrope.

Dvostransko sodelovanje RS z državami Zahodnega Balkana

BiH: V aprilu 2025 je v RS potekal mednarodni simpozij o pasmi Bosansko planinskega konja, kjer so bili predstavljeni dosežki in raziskave s področja genetike in ohranjanja lokalnih pasem. V začetku

oktobra 2025 sta predstavnika MKGP sodelovala na simpoziju v Sarajevu o zaščiti avtohtonih pasem, kjer sta predstavila nacionalno zakonodajo skupaj z ukrepi za zaščito ogroženih pasem v RS in EU.

Srbija: Srbija je v avgustu 2025 na mednarodnem kmetijsko-živilskem sejmu AGRA v Gornji Radgoni sodelovala kot država partnerica, ob robu katerega je potekalo tudi bilateralno srečanje ministrice Mateje Čalušič s srbskim ministrom Draganom Glamočičem. Poleg tega je Agencija RS za kmetijske trge in razvoj podeželja (ARSKTRP) v sodelovanju z Geodetskim zavodom Celje (GZC) uspešno zaključila kandidaturo za EU sredstva za namen vzpostavitve integriranega administrativnega kontrolnega sistema (IAKS) v Srbiji. Trenutno poteka prva faza projekta, ki vključuje pripravo pravnih podlag in tehničnih specifikacij za izgradnjo sistema, decembra 2025 pa je v okviru projekta potekal tudi študijski obisk srbske delegacije na MKGP, kjer so se udeleženci seznanili s pravnimi podlagami sistema IAKS in registrom kmetijskih gospodarstev, s poudarkom na delovanju identifikacijskega sistema za prijavo kmetijskih zemljišč.

Črna gora: MKGP je v sodelovanju z Zavodom za gozdove Slovenije (ZGS) in Gozdarskim inštitutom Slovenije (GOZDIS) v drugi polovici novembra 2025 zaključilo z dvoletnim projektom dvostranske tehnične pomoči RS v Črni gori na področju trajnostnega upravljanja z gozdovi in divjadjo. V okviru projekta je MKGP prispevalo h krepitvi trajnostnega, sonaravnega in večnamenskega gospodarjenja z gozdovi in upravljanja z divjadjo. Poseben poudarek je bil namenjen predstavitvi zakonodaje EU na področju gozdov in gozdarstva ter metodologiji za poročanje o stanju gozdov EK. Državi sta izmenjali tudi dobre prakse in izzive pri gospodarjenju z gozdovi, ki so povezani s podnebnimi spremembami. V letu je ARSKTRP nadaljevala z izvajanjem projekta tesnega medinstitucionalnega sodelovanja »Krepitev zmogljivosti v kmetijskem sektorju in sektorju razvoja podeželja za izvajanje skupne kmetijske politike«, ki ga financira EU, ki ga RS v Črni gori izvaja skupaj z Avstrijo, Francijo in Madžarsko.

Albanija: MKGP je v prvem četrtletju leta 2025 z Albanijo uskladilo akcijski načrt za programsko obdobje 2025-2027, na podlagi katerega se bodo v prihodnjem letu predvidoma začele izvajati aktivnosti na predhodno usklajenih področjih.

Kosovo: V oktobru 2025 je MKGP v sodelovanju s Kmetijskim inštitutom Slovenije (KIS) in ARSKTRP v RS izvedlo študijski obisk na temo kmetijskega knjigovodstva in sistema FSDN. Kosovska delegacija se je seznanila s sistemskimi rešitvami, potrebnimi za izvajanje kmetijskega knjigovodstva, vodenjem evidenc ter institucionalno izmenjavo podatkov. Drugi študijski obisk v letu 2025 je potekal v Avstriji, kjer so se predstavniki kosovskega Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in razvoj podeželja ter Kmetijske razvojne agencije podrobneje seznanili z delovanjem ARSKTRP. Poseben poudarek je bil namenjen njeni organizacijski strukturi, izvajanju investicijskih ukrepov PRP in kontrol na kraju samem ter sodelovanju z Organom upravljanja.

8.2. Krepitev sodelovanja na področju zdravstva

V letu 2025 so bile v kontekstu sodelovanja z državami Zahodnega Balkana na področju zdravstva izpeljane sledeče aktivnosti:

- V mesecu januarju 2025 je bil izveden obisk delegacije strokovnjakov iz Črne gore, ki se je želela podrobneje seznaniti z zakonodajnimi in sistemskimi ukrepi na področju nadzora nad tobakom v RS. Delegacija se je sestala s predstavniki Ministrstva za zdravje (MZ) in obiskala MF ter nekatere od organov v njegovi sestavi. MZ je izrazilo pripravljenost za krepitev sodelovanja s črnogorsko stranjo na predmetnem strokovnem področju.
- 12. februarja 2025 je potekal sestanek predstavnikov Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS) in MZ z delegacijo iz Republiškega fonda za zdravstveno zavarovanje BiH – Republike Srbske. Do srečanja je prišlo na pobudo BiH – Republike Srbske v želji po seznanitvi s sistemom DRG oz. SPP (sistemom plačevanja zdravstvenih obravnav na bolnišnični ravni po skupinah primerljivih primerov) in delovanjem ZZZS;

- 26. in 27. februarja 2025 se je na pobudo makedonske strani mudila na delovnem obisku v RS delegacija pod vodstvom ministra za zdravje Severne Makedonije. Sestala se je z vodstvom MZ in v okviru programa obiskala še ZZZS, Nacionalni inštitut za javno zdravje, Univerzitetni rehabilitacijski inštitut RS Soča ter Zdravstveni dom Ljubljana;
- Med 17. in 20. marcem 2025 je potekal študijski obisk delegacije visokih predstavnikov zdravstva iz BiH v RS. Svetovna zdravstvena organizacija (SZO) je namreč v okviru s strani EU financirane reforme zdravstvenega sistema v BiH organizirala omenjeni obisk z namenom seznanitve s slovenskimi izkušnjami na področju primarnega zdravstvenega varstva ter spoznavanje delovanja slovenskih centrov za krepitev zdravja in preprečevanje bolezni;
- Krajše srečanje ministrice za zdravje RS z ministrom za zunanje zadeve Severne Makedonije se je odvijalo ob obisku slednjega v Univerzitetnem kliničnem centru Ljubljana 21. marca 2025, z namenom obiska pacientov iz Severne Makedonije sprejetih na zdravljenje v RS po tragični nesreči v Kočanih;
- Regionalni urad za Evropo Svetovne zdravstvene organizacije je ob gostiteljstvu MZ RS, 12. in 13. maja 2025 organiziral 11. srečanje na visoki ravni »Pobude malih držav«, katerega se je udeležil tudi minister za zdravje Črne gore;
- 15. maja 2025 je bil predviden obisk ministra za zdravje Kantona Sarajevo (BiH) v MZ RS (tema obiska bi bile javnozdravstvene politike), a je bil s strani pobudnikov odpovedan nekaj dni pred izvedbo;
- V juniju 2025 se je na lastno pobudo mudila na delovnem obisku v RS skupina strokovnjakov iz BiH, z željo po seznanitvi z izkušnjami RS na področju primarnega zdravstvenega varstva (zdravstveno-vzgojnih centrov in centrov za krepitev zdravja), pri čemer je obiskala zdravstvena domova v Radovljici in Ljubljani;
- Na zaprosilo Ministrstva za civilne zadeve BiH je bil v jeseni 2025 načrtovan obisk ministrice za civilne zadeve BiH v MZ RS, ki je bil najprej prestavljen na kasnejši termin (v drugi polovici novembra 2025), nato pa s strani pobudnika odpovedan.
- V okviru sodelovanja RS z Zdravstveno mrežo jugovzhodne Evrope (ZMJVE), katere partnerska država je RS od leta 2002 dalje, je predstavnica Nacionalnega inštituta za javno zdravje aktivno sodelovala na strokovnem srečanju v Sofiji 10. aprila 2025, na temo univerzalnega zdravstvenega zavarovanja v povezavi z e-zdravjem (*»Towards Universal Health Coverage – Give Health an e-Chance«*). Prav tako se je 25. novembra 2025 udeležila spletnega seminarja na temo *»Digital Health - From Theory to Practice«*, v organizaciji Sekretariata ZMJVE in trenutno predsedujoče države mreži.
Konec meseca septembra 2025 so bili z vodjo Sekretariata ZMJVE opravljeni preliminarni pogovori o možnih vsebinah in oblikah sodelovanja v letu 2026.
- V letu 2025 se je nadaljevala in v mesecu decembru 2025 uspešno zaključila izvedba večletnega projekta »Spodbujanja izobraževanja in poklicev v zdravstveni negi in babištvu v Severni Makedoniji«. Nosilec izvedbe projekta je bila na slovenski strani Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije, finančno podporo projektu pa je v obdobju 2024 - 2025 nudilo MZEZ (iz sredstev mednarodnega razvojnega sodelovanja). Za administrativno-tehnično vodenje projekta je skrbel Center za evropsko prihodnost. Predstavnica MZ je sodelovala v usmerjevalnem odboru projekta.
- MZ je v sklopu priprave nacionalnega stališča glede Regionalnega programa OECD za jugovzhodno Evropo/Zahodni Balkan izpostavilo področji javnega zdravja in zdravstvenega varstva, kot področji, na katerih bi bilo koristno okrepiti sodelovanje OECD (in njenih držav članic) v regiji jugovzhodne Evrope. Izkušnje s pandemijo Covid-19 namreč potrjujejo potrebo po podpori mednarodnemu sodelovanju z namenom prenosa dobrih praks in mednarodnih standardov, da bi okrepili odpornost in finančno vzdržnost zdravstvenih sistemov. Izražena je bila podpora/predlog za sodelovanje OECD v regiji jugovzhodne Evrope zlasti v okviru obstoječih struktur, ki delujejo na regionalni ravni, s posebnim poudarkom na ZMJVE, katere članice so Albanija, Bolgarija, BiH, Črna gora, Moldavija, Romunija, Severna Makedonija,

Srbija in od oktobra 2011 tudi Izrael. RS ni članica te mreže, vendar z njo aktivno sodeluje od leta 2002, kot država partnerica in donatorica. Kar pet držav (Bolgarija, Hrvaška in Romunija kot kandidatke za članstvo v OECD ter RS in Izrael kot članici OECD) je že tako ali drugače povezanih z ZMJVE.

Prav tako je MZ podprlo nadaljnje sodelovanje OECD v okviru Skupne mreže visokih uradnikov OECD za proračun in zdravje, ki je v preteklosti svoje dejavnosti razširila na regijo srednje in jugovzhodne Evrope. Eno od srečanj omenjene mreže, ki je potekalo jeseni 2023, je gostila RS.

8.3. Krepitev sodelovanja na področju dela, družine in socialnih zadev

Srbija:

Ministrstvo za človekove in manjšinske pravice ter socialni dialog Srbije je v sodelovanju z Gospodarsko zbornico Srbije in ob podpori Misije OEES v Srbiji v novembru 2025 povabilo Ministrstvo za delo, družino socialne zadeve in enake možnosti (MDDSZ) k sodelovanju na prvem panelu Mednarodne konference »Ustavimo tišino – skupaj!«. Konferenca je bila organizirana v okviru globalne kampanje »16 dni aktivizma proti nasilju na podlagi spola«, ki vsako leto združi številne institucije, organizacije in posameznike po vsem svetu v skupnem prizadevanju za boj proti nasilju na podlagi spola.

Prvi panel z naslovom »Institucionalni odziv na digitalno nasilje – evropske lekcije za regijo« je bil osredotočen na izmenjavo izkušenj, modelov in najboljših praks evropskih držav pri preprečevanju in boju proti digitalnemu nasilju, s posebnim poudarkom na institucionalnih mehanizmih in medsektorskem sodelovanju

Severna Makedonija:

V septembru 2025 je na MDDSZ potekal Študijski obisk delegacije Severne Makedonije, ki je prišla na študijski obisk v okviru projekta Social Insurance Administration Project, ki ga financira Mednarodna banka za obnovo in razvoj. V okviru projekta Severna Makedonija uvaja nov sistem zaposlitvene rehabilitacije in zaposlovanja, ki temelji na kvotnem sistemu ter na obveznostih Konvencije o pravicah invalidov. Osrednje teme obiska so bile zaposlitvena rehabilitacija ter zaposlovanje invalidov, programske rešitve ki podpirajo proces zaposlitvene rehabilitacije in zaposlovanja, uporaba digitalnih orodij, metode za zagotavljanje aktivne udeležbe invalidov v zaposlitveni rehabilitaciji, vključno z individualnimi načrti in primeri dobrih praks. Program je vključeval predstavitev zakonodajnega okvira in finančnih spodbud na MDDSZ ter terenske obiske URI Soča in Zavoda Papilot.

Med 16. in 19. junijem so bili v Severni Makedoniji izvedeni trije dogodki Življenje in delo v Sloveniji - Kumanovo, Prilep in Ohridu. Namen dogodkov je prispevati k ustrezni zaščiti delavcev v delovnih migracijah. Zato so bile na vseh treh dogodkih predstavljene zakonodajne novosti in druge informacije s področja zaposlovanja in dela tujcev v RS ter informacije o delovnih in življenjskih pogojih v RS. Dodatno sta potekala še dva zaposlitvena dogodka in sicer 10. in 11. novembra 2025: v Velesu ter 11. novembra 2025 v Strumici.

Črna Gora:

V septembru 2025 je prav tako na MDDSZ potekal Študijski obisk delegacije Črne gore. Delegacijo so sestavljali predstavniki Ministrstva za delo in socialno varstvo (ministrica Naida Nišić, državna sekretarka Anđela Bašović, svetovalka za odnose z javnostjo Snežana Ivanović) ter predstavniki Ministrstva za človekove in manjšinske pravice (minister Fatmir Gjeka, generalna direktorica Irena Rakočević, svetovalec v kabinetu ministra Martin Junča). Osrednja vsebina je bila ureditev zaposlitvene rehabilitacije, sistem zaposlovanja invalidov ter finančni ukrepi za zaposlovanje invalidov v RS. Program je vključeval predstavitev sistema na MDDSZ, obisk invalidskega podjetja CSS d.o.o., Želve d.o.o. in URI Soča.

Albanija:

V mesecu maju 2025 je potekal prvi krog pogajanj za sklenitev Sporazuma med RS in Albanijo o zaposlovanju in socialnem zavarovanju,

Kosovo:

V mesecu septembru 2025 je potekal sestanek s kosovsko stranjo v zvezi s sklenitvijo Sporazuma o socialnem zavarovanju med RS in Kosovom,

BiH:

V mesecu novembru 2025 je potekal sestanek Meddržavne komisije za spremljanje izvajanja Sporazuma med Svetom ministrov BiH in Vlado RS o zaposlovanju državljanov BiH v RS, na katerem je bilo dogovorjeno, da se bo sporazum ustrezno spremenil in dopolnil.

Srbija: V letu 2025 je Zavod RS za zaposlovanje (ZZRS) skupaj s partnerji iz Švedske, Grčije in Francije izvajal projekt tesnega medinstitucionalnega sodelovanja »Podpora izboljšanju delovnih pogojev in priprava Srbije na sodelovanje v mreži EURES«.

9. Spodbujanje sodelovanja na področju vzgoje, izobraževanja, mladine, znanosti in inovacij

9.1. Krepitev sodelovanja na področju vzgoje in izobraževanja

Dopolnilni pouk slovenščine v državah Zahodnega Balkana

Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje (MVI) v letu 2025 organizira in financira dopolnilni pouk slovenščine v več krajih v BiH, Srbiji, Severni Makedoniji in v Črni gori. Dopolnilni pouk v regiji poučujejo 3 napotene učiteljice iz RS in 8 nenapotenih učiteljev/učiteljic. Dopolnilni pouk slovenščine skupaj obiskuje približno 700 udeležencev (približno 20 v Črni Gori, 200 v BiH, 40 otrok in 30 odraslih v Makedoniji, 160 otrok in 250 odraslih v Srbiji).

Za dopolnilni pouk slovenskega jezika in kulture na tem območju je MVI v letu 2025 namenil cca. 530.000 EUR. Otroci in mladi slovenskega rodu iz držav Zahodnega Balkana se lahko udeležijo tradicionalne tedenske poletne šole v RS v organizaciji MVI, Izseljenske matice in Centra šolskih in občinskih dejavnosti (CŠOD) ter šol slovenskega jezika, ki jih organizira Center za slovenščino kot drugi in tuji jezik FF UL, MVI in Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu (USZS) pa jih sofinancirata. V letu 2025 smo predvideli tudi ukrep financiranja dejavnosti ob pouku za otroke, ki obiskujejo dopolnilni pouk slovenskega jezika na Zahodnem Balkanu (omogočanje bivanja v domovih CŠOD v okviru strokovne ekskurzije v RS), s čimer bomo v 2026 nadaljevali.

Poučevanje maternih jezikov in kultur drugih narodnosti v RS

MVI sofinancira dopolnilni pouk maternih jezikov in kultur za otroke drugih narodnosti v RS. V šolskem letu 2024/25 je bil sofinanciran dopolnilni pouk makedonščine, srbščine in bosanščine. Zaznati je precejšen upad števila učencev pri poučevanju bosanščine. Eden izmed razlogov je gotovo ta, da so učitelji prostovoljci. BiH ne zagotavlja plačila svojim učiteljem, tako kot je to urejeno pri Severni Makedoniji in Srbiji. Dopolnilni pouk hrvaščine se je izvajal, sofinanciranje pa ni bilo zaproseno.

Dopolnili pouka maternega jezika	Število učencev	Strošek v EUR
makedonščina	45	2.025,00

srbščina	418	18.810,00
bosanščina	26	1.170,00

Inštitut za narodnostna vprašanja je maja 2025 izpeljal strokovno srečanje učiteljev dopolnilnega pouka. Tema srečanja je bila Igra pri jezikovnem pouku.

MVI med drugim financira tudi tečaj slovenščine dijakom tujcem prvo leto srednješolskega izobraževanja v RS. V letu 2023/24 je bilo izvedenih 12.745 ur intenzivnega tečaja in dodatnih ur, vrednost ure je bila 16,58 €, izplačanih pa 220.929 €. V 2024/25 je bilo izvedenih 12.605 ur po 17,14 € za tečaj v prvem ocenjevalnem obdobju in 17,81 € za dodatne ure v drugem ocenjevalnem obdobju; izplačanih je bilo 223.283 €

Višje šolstvo

Na področju višjega šolstva prednjači predvsem sodelovanje na ravni zavodov na lastno pobudo v skladu s spodbujanjem takega sodelovanja v bilateralnih sporazumih. Med njimi velja izpostaviti dva primera:

- **Višja strokovna šola Academia** je sodelovala v projektih DUALMON: Krepitev zmogljivosti za uvedbo in izvajanje dualnega izobraževanja v črnogorskem visokem šolstvu ter PARTISH: Razvoj delnega in višješolskega strokovnega študija v visokem šolstvu v BiH. Poleg tega je bila aktivna na področju mobilnosti študentov in osebja v Črni Gori, Severni Makedoniji, Srbiji ter BiH.
- **Skupnost višjih strokovnih šol RS** je bila zunanji evalvator v dveh evropskih projektih, namenjenih izboljšanju inovativnosti, modernizacije in internacionalizacije šol poklicnega izobraževanja in usposabljanja na Zahodnem Balkanu in v Albaniji.

Mladina

V RS deluje **Podporni center SALTO-YOUTH za Jugovzhodno Evropo**, ki izvaja svoje aktivnosti pod okriljem nacionalne agencije Movit, Zavod za razvoj mobilnosti mladih, in ga podpirata URSM in MVI.

Namen podpornega centra SALTO-YOUTH SEE je spodbujanje sodelovanja akterjev iz držav JV Evrope in krepitev možnosti za njihovo enakopravnejše vključevanje v programe. SALTO-YOUTH SEE RC spodbuja in podpira sodelovanje na področju mladine v okviru programa Erasmus+ Mladina in Evropske solidarnostne enote med programskimi državami in partnerskimi državami na Zahodnem Balkanu. Center spodbuja izrabo potenciala mednarodnega sodelovanja in evropskega razvoja na področju mladinskega dela tudi za krepitev nadaljnjega razvoja mladinskega dela v regiji Zahodnega Balkana. Program aktivnosti centra se izvaja s podporo "kontaktnih točk", ki se nahajajo v regiji Zahodnega Balkana.

V letu 2025 je SALTO SEE, katerega dejavnosti prav tako podpira URSM, z udeleženci iz držav Zahodnega Balkana organiziral več različnih dejavnosti, ki podpirajo evropsko sodelovanje, mladinsko delo in prostovoljstvo v regiji Zahodnega Balkana.

SALTO SEE je zadolžen tudi za podeljevanje znaka kakovosti Evropske solidarnostne enote (ESE) organizacijam v partnerskih državah Zahodnega Balkana. SALTO SEE bo v letu 2026 tako nadaljeval z rednimi postopki podeljevanja znaka kakovosti organizacijam v teh državah, ki ga izvaja ob podpori zunanjih strokovnjakov. SALTO SEE bo še naprej organiziral tudi usposabljanja ob prihodu in na polovici obdobja za prostovoljce, ki opravljajo prostovoljno delo v okviru Evropske solidarnostne enote v partnerskih državah Zahodnega Balkana, ter letno srečanje za prostovoljce, ki se vračajo s prostovoljstva v drugi državi.

Mobilnosti Erasmus+

Mobilnosti iz Z Balkana v Slovenijo

Leto začetka mobilnosti	Število mobilnosti
2021	7
2022	244
2023	340
2024	262
2025	206
Skupaj	1.059

Mobilnosti iz Slovenije na Z Balkan

Leto začetka mobilnosti	Število mobilnosti
2022	16
2023	60
2024	11
2025	4
Skupaj	91

Po posameznih državah:

Država	V RS	Iz RS
Albanija	37	0
BiH	183	15
Črna gora	90	0
Kosovo	18	3
Severna Makedonija	195	19
Srbija	536	54

Od 2021 do 2025 je bilo financiranih 111 (od 316 prijavljenih) projektov iz področja Erasmus+: Mladina in Evropska Solidarnostna enota; 5,66 milijona € za odobrena sredstva za projekte Zahodnega Balkana.

9.2. Krepitev sodelovanja na področju visokega šolstva, znanosti in inovacij

V študijskem letu 2024/25 je bilo na osnovi protokolov z BiH, Črno goro, Kosovom, Severno Makedonijo in Srbijo, ki določajo izenačitev z državljanji RS in/oz. z državljanji EU glede stroškov plačila študija, na slovenskih javnih visokošolskih zavodih vpisanih okoli 4780 študentov iz držav Zahodnega Balkana.

Izmenjave študentov in profesorjev potekajo tudi v okviru regionalnega programa Central European Exchange Program for University Studies (CEEPUS IV) z vsemi državami Zahodnega Balkana in skupaj predstavljajo okoli 50 % delež vseh izmenjav.

V okviru iniciative »Study in Slovenia« je RS z državami Zahodnega Balkana sodelovala na virtualnih dogodkih in na predstavitvenih dogodkih po državah Zahodnega Balkana. Gre za skupni nastop in predstavitve javnih ter zainteresiranih zasebnih visokošolskih zavodov.

RS za študij na College of Europe – kampus Tirana - zagotavlja 2 štipendiji letno za študij slovenskih državljanov. Za študij v Tirani v študijskem letu 2025/26 je bila izbrana ena kandidatka.

Nov podporni instrument promocije znanstvenoraziskovalne dejavnosti v tujini

Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in inovacije (MVZI) ter MZEZ sta s sprejemom skupnega pravilnika v začetku leta 2025 vzpostavila delovanje novega podpornega instrumenta za promocijo znanstvenoraziskovalne dejavnosti v tujini, ki je bolj znan pod neformalnim nazivom znanstveni sklad. Instrument spodbuja mednarodno sodelovanje in lahko prispeva h krepitvi prepoznavnosti RS na področju znanosti, povečuje globalno prepoznavnost slovenskih raziskovalcev in krepi vlogo diplomatskih predstavništev kot veznega člana med nacionalnim in mednarodnim znanstvenim

okoljem. Instrument lahko pomembno prispeva tudi k nadaljnji poglobitvi sodelovanja na Zahodnem Balkanu.

V prvem letu delovanja sta bila iz sklada financirana dva projekta, ki sta se izvajala na Hrvaškem, in sicer v Zagrebu in na Reki.

Slovenske raziskovalne ustanove uspešno sodelujejo z raziskovalnimi ustanovami držav Zahodnega Balkana v okviru evropskih projektov in programov (Okvirni program EU za raziskave in inovacije OBZORJE EVROPA in program sodelovanja v znanosti in tehnologiji COST).

Sodelovanje RS z državami Zahodnega Balkana v okvirnem programu Obzorje EVROPA in število projektov:

- Albanija: 15
- BiH: 19
- Črna gora: 11
- Severna Makedonija: 26
- Srbija: 85
- Kosovo: 3

V letu 2025 so se na podlagi sporazumov o znanstveno-tehnološkem sodelovanju in izvedbenih programov in preteklih javnih razpisov izvajali bilateralni mobilnostni projekti z BiH (53 projektov), Črno goro (20 projektov), Srbijo (56 projektov) in Hrvaško (46 projektov).

Marca 2024 je bil objavljen javni razpis za sofinanciranje mobilnostnih projektov s Srbijo (za obdobje 2026-2027), ki bi se moral v letu 2025 zaključiti, a so se postopki zaradi politične situacije v Srbiji na srbski strani zaustavili.

Decembra 2025 je bil podpisan protokol 15. zasedanja Meddržavne komisije med RS in BiH, v sofinanciranje je bilo sprejetih 35 projektov za obdobje 2026-2027.

MVZI je na področju inovacij v letu 2025 sodeloval pri spodbujanju raziskovalno inovacijskih projektov predvsem preko mednarodne mreže Eureka nacionalnih kontaktnih predstavnikov z državami Zahodnega Balkana. Novih partnerskih dogovorov ni bilo sklenjenih, potekale pa so različne aktivnosti in povezovanje deležnikov v okviru mednarodnih partnerstev na posameznih vsebinskih področjih (sodelovanje na raziskovalnih projektih, poslovni forumi, srečanja, iskanje poslovnih priložnosti in izmenjava dobrih praks.

Študijski obisk iz BiH

V novembru 2025 je na študijski obisk v RS prišla 15-članska delegacija iz BiH. Obisk je organizirala pisarna United Nations Development Programme iz Sarajeva. Namen obiska je bil seznaniti se s strukturami in dobrimi praksami razvitih inovacijskih sistemov in njihov prenos v lastno okolje. Obiskali so več deležnikov, med drugimi v Ljubljani MGTŠ, MVZI, Univerzo v Ljubljani, ARIS, Institut Jožef Stefan, SPIRIT Slovenija, Tehnološki park in druge po RS.

Na MVZI je delegacijo sprejel državni sekretar Urban Kodrič s sodelavci Direktorata za visoko šolstvo, Direktorata za znanost in inovacije in Službe za evropske zadeve in mednarodno sodelovanje. Teme razgovora so bile: Vloga izobraževanja pri razvoju inovacijskih kompetenc (digitalna pismenost, ustvarjalnost, kritično mišljenje), Povezovanje visokega šolstva z gospodarstvom: modeli sodelovanja in pilotni projekti, Vloga centrov odličnosti in izobraževalnih središč ter Digitalizacija izobraževanja in podpora s sredstvi EU.

Aktivnosti ENIC-NARIC centra (European Network of Information Centres - National Academic Recognition Information Centres)

BiH

RS prejme največje število vlog za vrednotenje in priznavanje izobraževanja iz BiH, zato nadaljuje z okrepljenim sodelovanjem z organi in institucijami v BiH, vezanih na vrednotenje in priznavanje izobraževanja.

Na področju srednjega šolstva je v zadnjih letih zaznan porast vlog za vrednotenje izrednega srednješolskega izobraževanja iz BiH, ki je opravljeno v zelo kratkem časovnem obdobju. Za pridobivanje informacij o verodostojnosti srednješolskih listin o izobraževanju v BiH, ki jih MVZI prejme v postopek vrednotenja, je vzpostavljena redna komunikacija z izobraževalnimi institucijami, kantonalnimi ministrstvi, kantonalnimi inšpektorati za izobraževanje in upravami za inšpekcijske zadeve v BiH. Kadar inšpekcijske službe BiH na posameznih institucijah zaradi preiskav zoper delovanje institucije s strani pristojnih organov ne morejo izvesti preverbe verodostojnosti, ker v času preiskave ni omogočen vpogled v matične knjige institucij, o tem obvestijo MVZI. V teh primerih MVZI ustavi postopek vrednotenja izobraževanja iz BiH do prejema potrebnih informacij iz države izvora listine o izobraževanju. V primerih pridobljenih informacij pristojnih organov iz države izvora izobraževanja, ki izkazujejo sum na ponarejene listine, so primeri skladno z zakonodajo predani v obravnavo organom pregona v RS.

Predstavniki CIP (Centar za informiranje i priznavanje dokumenata iz oblasti/područja visokog obrazovanja) in RS se redno srečujejo in dobro sodelujejo z namenom sprotnega reševanja odprtih vprašanj v zvezi s priznavanjem in vrednotenjem listin o izobraževanju iz BiH in RS.

Srbija

Sodelovanje in komunikacija z institucijami pristojnimi za vrednotenje in priznavanje izobraževanja in izobraževalnimi institucijami poteka ustaljeno. Posredovane informacije o izobraževalnem sistemu in institucijah/programih so transparentne. Občasno ENIC NARIC center opaža neodzivnost pristojnih organov, povezanih z vrednotenjem in priznavanjem v Srbiji, kadar so politično odprte teme, povezane z območjem Kosovske Mitrovice ter drugimi mesti, kot so Gračanica-Priština in Zvečan. Zavedamo se kompleksnosti teh zadev in razumemo, da pristojni organi potrebujejo čas za temeljito analizo ter odzivanje na zahtevna vprašanja.

Črna gora

Sodelovanje in komunikacija z institucijami pristojnimi za vrednotenje in priznavanje izobraževanja ter izobraževalnimi institucijami poteka ustaljeno. Posredovane informacije o izobraževalnem sistemu in institucijah/programih so transparentne.

Severna Makedonija:

Sodelovanje in komunikacija z institucijami pristojnimi za vrednotenje in priznavanje izobraževanja in izobraževalnimi institucijami poteka ustaljeno.

10. Sodelovanje v kulturi in medkulturni dialog

Vizualne umetnosti, arhitektura in oblikovanje

Slovenski ustvarjalci so se v 2025 udeležili različnih likovnih kolonij, kot je najstarejša jugoslovanska likovna kolonija Sićevo v Srbiji, kjer je bila slikarka Ana Sluga, ali Regionalna likovna kolonija Slovenci v Tuzli v okviru Dnevov slovenske kulture v Tuzli z več slovenskimi predstavniki. Društvo likovnih akademskih umetnikov Zenica je na 54. pomladnem likovnem salonu med drugim predstavljalo dela Lojzeta Kalinška. V prostorih Hiše Evropske unije v Sarajevu so postavili fotografsko razstavo Varuhinje rek, ki sta jo pripravila Alja Bulič in Erik Valenčič; predstavili sta se Katja Bidovec in Manca Juvan. V sklopu fotografskih predstavitev izstopa še gostovanje Katarine Kolenc in Andreje Ravnak na Sarajevo Photography Festival. Veliko samostojno kiparsko razstavo je v galeriji Muzeja sodobne umetnosti v Podgorici doživel Mirsad Begić, samostojno se je v Trdnjavi Golubac v Srbiji predstavil tudi kipar Boštjan Kavčič. S predstavitvijo Ausstellung! Laibach Kunst – Sloboda predvodi narod je v beograjski galeriji Dots gostoval kolektiv Laibach. Vse bolj perspektivno je sodelovanje oblikovalcev v regiji, Fluid Design Foruma v Črni Gori se je udeležil Zoran Pungerčar.

Knjiga

V okviru nacionalnih predstavitev literarne ustvarjalnosti v tujini je Javna agencija za knjigo RS v letu 2025 izvedla različna srečanja. Tudi sicer redno sofinancirajo prevode slovenskih avtorjev v jezike držav Zahodnega Balkana ter udeležbe avtorjev na dogodkih na tem območju. Na pobudo Slovenskega centra PEN je bila že junija 2021 znotraj mednarodnega odbora na 53. Blejskem srečanju ustanovljena Skupina za Balkan, od takrat potekajo redna srečanja. Mednarodni in slovenski PEN se tako že vrsto let trudita pomagati PEN BiH, tudi prek omogočanja brezplačne udeležbe na Blejskih srečanjih.

Pooblaščen in državni muzeji

Najbolj intenzivno je sodelovanje z institucijami v Srbiji. Muzej narodne osvoboditve Maribor je gostoval v Narodnem muzeju v Nišu, Srbsko kulturno društvo Mihajlo Pupin pa je gostovalo v Fotografskem muzeju Maribor. Gornjesavski muzej Jesenice je posodil predmete Muzeju Jugoslavije za razstavo ob 90 letnici atentata na kralja Aleksandra Karađorđevića. MGLC kontinuirano izmenjuje znanja, sodeluje na delavnicah in rezidencah s Centrom za grafiko in vizualna raziskovanja, ALU Beograd. Obalne galerije Piran so v okviru EPK GO25! v Krajinskem parku Sečovelje s partnerji, med njimi tudi Muzejem savremene umetnosti Beograd, izvedle projekt s področja sodobne umetnosti. Aktivno udeležbo s predavanji in prispevki beležita Pokrajinski muzej Koper na letnem kongresu arheologov v Beogradu in Pokrajinski muzej Ptuj-Ormož na 18. mednarodnem kolokviju o rimski provincialni umetnosti na Filozofski fakulteti Univerze v Beogradu. Dolenjski muzej je sodeloval pri postavitvi razstave umetnikov iz BiH v sodelovanju z Zgodovinskim muzejem in ALU Sarajevo. Notranjski muzej strokovno sodeluje z Zemaljskim muzejem BiH pri proučevanju jamskih hroščev. Prirodoslovni muzej Slovenije je v letu 2025 sodeloval z Albanijo na kongresu 10th European Hemiptera Congress (v okviru Bioakustične raziskave škržadov). S Srbijo so poleg projektov Made In 2.0 (MAO) in STANDUP (MNSZS) sodelovali Narodni muzej Slovenije s prijavo akcije z naslovom The Complex World of Caves: A Hyperdisciplinary Approach na razpis za financiranje iz sklada COST (EU) in Narodna galerija s pedagoškimi programi.

Mednarodna poletna šola je avgusta 2025 potekala kot "nomadska" šola v Ljubljani, Beogradu in Podgorici. Pri programu so sodelovali Muzej sodobne umetnosti Črne Gore, Muzej afriške umetnosti Beograd in Institut of Radical Imagination. Program pokriva teme, ki so povezane z zbirkami vseh treh muzejev, različnimi pogledi na tematiko Vzhoda in migracijami.

Z Romunijo in BiH je nastala razstava "Bajević & Bejenaru", ki združuje dela Maje Bajević in Mateia Bejenaruja, dveh uveljavljenih umetnikov, ki obravnavata družbeno-politične spremembe, tranzicijo in posledice vojne v svojih državah, BiH ter Romuniji.

Knjižnična dejavnost

V letu 2025 je Narodna in univerzitetna knjižnica (NUK) na področju medknjižnične izposoje sodeloval s Srbijo in Makedonijo, nekaj malega tudi s Črno Goro. Zaradi slabše razvitega tamkajšnjega medknjižničnega servisa, tesnejših stikov s Kosovim in njihovo nacionalno knjižnico niso uspeli navezati, čeprav je zaznana potreba uporabnikov NUK po njihovi literaturi. Nekaj tovrstnega gradiva uspe NUK pridobiti iz knjižnic Zahodne Evrope, predvsem Nemčije. Velik problem pri izmenjavi gradiva še vedno predstavljajo carinski postopki. Težave poskušajo reševati tako v RS kot tudi v državah pošiljateljicah (Srbija, BiH, Črna Gora, Makedonija). Ker se knjige redno zaustavljajo na carinski pošti, poskušajo pridobiti čim več gradiva v elektronski obliki.

Poleg navedenega NUK s Srbijo (Bibliotekarsko društvo Srbije) sodeluje tudi pri mednarodnem projektu E-ROUTES: Time travel routes through Europe. Cilj projekta je izbor, klasifikacija, opis in digitalizacija potopisnega gradiva od 18. stoletja do danes ter ustvarjanje in predstavitev novih (turističnih) tematskih poti. Nosilec projekta je Bibliotekarsko društvo Srbije, projekt je trajal med letoma 2022 in 2025.

Nesnovna kulturna dediščina

V letu 2025 je Slovenski etnografski muzej (SEM) kot Koordinator varstva nesnovne kulturne dediščine z gradivom o nesnovni kulturni dediščini iz RS sodeloval na razstavi Srednjeevropske pobude – digitalni razstavi kulturne dediščine, ki je bila na ogled na spletni strani Etnografskega muzeja Beograd. SEM je kot Koordinator pripravil gradivo o dveh enotah, ki sta vpisani v Register nesnovne dediščine (Vezenje po narisku in Vezenje po štetih nitih).

Svet ministrov za kulturo Jugovzhodne Evrope – CoMoCoSEE

Med 11. in 13. decembrom 2025 je v Ohridu pod predsedovanjem Severne Makedonije potekalo zasedanje ministrov za kulturo držav Jugovzhodne Evrope v okviru pobude CoMoCoSEE, na katerem je RS zastopal veleposlanik Gregor Presker; udeleženci so sprejeli deklaracijo, ki celostno utemeljuje skupno zavezo regije k varovanju, digitalni transformaciji, trajnostnemu upravljanju in poglobljanju mednarodnega sodelovanja na področju kulturne dediščine kot strateškega stebra trajnostnega in vključujočega razvoja.

Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije

Na povabilo Inštituta za antropološke in prostorske študije Znanstveno-raziskovalnega centra Slovenske akademije znanosti in umetnosti, ki sodeluje v mednarodnem projektu STONE, sta dva arheologa iz Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije poleti 2025 sodelovala pri izvajanju arheološke raziskave na najdiščih Milavići, Baljci, Podosoje in Prijedor na območju občine Bileća v vzhodni Hercegovini.

Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije je bil letos gostitelj 11. simpozija etnologov konservatorjev BiH, Hrvaške, Severne Makedonije, RS in Srbije, ki se je odvijal v Mariboru oktobra 2025.

11. Krepitev in povezovanje slovenske manjšine

V okviru svojih pristojnosti USZS skrbi tudi za slovensko skupnost na območju Zahodnega Balkana.

Najštevilčnejši so slovenski državljani v Srbiji (okoli 9.200 slovenskih državljanov), sledi BiH (okoli 3.000 slovenskih državljanov), manjši skupnosti sta še v Severni Makedoniji (okoli 1.300) in Črni Gori (okoli 640) slovenskih državljanov.

USZS je v skladu s svojimi pristojnostmi tudi v letu 2025 redno spremljal delovanje slovenskih društev ter nadziral njihovo finančno poslovanje z vidika namenske, učinkovite in transparentne porabe sredstev iz Proračuna RS. Poleg finančnega nadzora je pomemben tudi vsebinski vidik spremljanja, saj USZS spodbuja in podpira raznolike oblike ohranjanja in razvoja slovenske identitete.

Na območju Zahodnega Balkana je bil tudi v letu 2025 zaznan nadaljnji trend organiziranih, zlasti društvenih oblik delovanja, usmerjenih v ohranjanje slovenskega jezika, kulture in pripadnosti. Obenem ostaja izrazito zanimanje za učenje slovenskega jezika, pridobitev slovenskega državljanstva, študij v RS ter sodelovanje v različnih oblikah izmenjav, med katerimi izstopajo medsebojni obiski šol, društev in kulturnih skupin.

Poučevanje slovenskega jezika v tujini vodi, usklajuje in izvaja MVI preko napotenih ter honorarnih učiteljic in učiteljev v sodelovanju z lokalnimi slovenskimi društvi, ki zagotavljajo ustrezno prostorsko, logistično in organizacijsko podporo. Učitelji dopolnilnega pouka slovenskega jezika in kulture imajo pomembno vlogo pri ohranjanju in prenosu slovenskega jezika, kulture ter nacionalne identitete, njihova prisotnost pa ima pozitivne učinke tudi na širše povezovanje skupnosti. Pomemben prispevek

v tem okviru predstavljajo tudi lektorati slovenskega jezika na univerzah, ki dodatno krepijo prepoznavnost slovenskega jezika in kulture v akademskem okolju.

Tako kot v preteklih letih je USZS tudi v letu 2025 finančno podprl delovanje slovenskih ustanov in društev na obravnavanem območju. Sredstva so bila dodeljena na podlagi javnega razpisa ter dodatno tudi iz interventnih sredstev, pri čemer je bila posebna pozornost namenjena programom in projektom, usmerjenim v krepitev znanja slovenskega jezika ter dejavnostim, ki so povezane z mladimi in njihovim vključevanjem v slovenski kulturni prostor.

DS Humar je septembra 2025 obiskala slovensko skupnost v Srbiji. V sklopu obiska se je sestala s srbskim ministrom za človekove in pravice manjšin ter družbeni dialog, Demom Berišo. Pred srečanjem s slovensko skupnostjo se je na Veleposlaništvu srečala s predsednikom slovenskega nacionalnega sveta v Srbiji, Sašom Verbićem in člani sveta. Sledila je otvoritev kulturnoizobraževalnega centra Društva Martin Krpan Smederevo in predstavniki slovenskih društev v severni Srbiji, drugi dan obiska pa se je srečala s predstavniki občine Bor in predstavniki društev Slovencev v južni Srbiji, ki je potekalo v Boru.

Obisk DS Humar je bil med pripadniki slovenske skupnosti zelo pozitivno sprejet, saj je vključeval tudi obiske manjših slovenskih društev izven Beograda ter srečanja s predstavniki društev iz širše regije. Takšna neposredna srečanja so bila pomembna predvsem z vidika enakomerne obravnave društev ter krepitev medsebojnega zaupanja in sodelovanja.

Obisk je imel pomembno vlogo pri nadaljnjem utrjevanju povezanosti slovenskih rojakov z matično domovino ter hkrati omogočil poglobljen vpogled v vsakdanje razmere, izzive in utrip življenja slovenske skupnosti v Srbiji. Slovenska skupnost v Srbiji predstavlja pomemben most med RS in lokalnim okoljem, saj lahko s svojim delovanjem pomembno prispeva k navezovanju in poglobljanju stikov na področjih gospodarstva, kulture, izobraževanja ter drugih oblik sodelovanja.

Opravljeni pogovori in izmenjave mnenj bodo dragocen vir informacij pri nadaljnjem načrtovanju dela USZS, zlasti pri odločitvah glede usmeritev podpore prihodnjih programov. Izvedena srečanja so imela izrazito pozitiven učinek na tam živeče Slovence ter predstavljajo dodatno spodbudo za nadaljnje ohranjanje slovenstva, krepitev društvenega delovanja in aktivno vključevanje članov skupnosti tudi v prihodnje.

12. Krepitev sodelovanja na področju statistike

Statistični urad RS (SURS) že vrsto let dobro sodeluje s statističnimi uradi držav Zahodnega Balkana ter je zelo aktiven tudi pri prenosu znanja in dobrih praks.

V letu 2025 je SURS nadaljeval uspešno izvajanje projekta tesnega medinstitucionalnega sodelovanja v BiH, katerega cilj je nadaljnji razvoj statističnega sistema BiH. RS je v projektu sodelujoči partner v konzorciju z vodilno članico Dansko ter Italijo in Finsko. Namen projekta je povečati obseg statističnih podatkov v BiH in usklajenost s pravnim redom ter standardi EU na področju statistike s krepitvijo institucionalne zmogljivosti statističnega sistema BiH in z izboljšanjem poslovnih statistik, statistike turizma, delovne sile, informacijske družbe ter plačilne bilance. Predstavniki SURS sodelujejo pri izvedbi projekta na področju poslovnih statistik in statistike turizma.

SURS je v letu 2025 v okviru Instrumenta za predpristopno pomoč – programa za področje statistike – ter TAIEX programa izvedel tudi študijske obiske predstavnikov statističnega urada Severne Makedonije s področja statistike voda, okoljskih računov, statistike selitev in uporabe administrativnih virov v statistiki ter predstavnikov statističnega urada Srbije s področja demografskih statistik.

III. Pregled ključnih aktivnosti koordinatorja za Zahodni Balkan

Nacionalni Koordinator za Zahodni Balkan je v lanskem letu nadaljeval z usklajevanjem aktivnosti različnih resorjev in ministrstev na Zahodnem Balkanu ter se udeleževal konferenc, posvetovanj in diskusije glede prihodnosti regije tako v EU kot v regiji sami. Pri tem je izpostavljala slovenska stališča, predvsem našo zavezanost k širitvenemu procesu, ki mora čimprej pripeljati do članstva teh držav v Uniji. Pri tem je opozarjal na geostrateške spremembe v mednarodni skupnosti, ki terjajo odločen in strateški odziv EU, tudi, ali pa predvsem kar se tiče širitve, ki ostaja eden izmed ključnih vzvodov dokončne konsolidacije evropskega kontinenta. Ob tem je ključno, da RS ostaja eden izmed najpomembnejših zagovornikov regije, obenem pa državam Zahodnega Balkana praktično pomaga pri reformnih procesih, tako preko bilateralne razvojne pomoči kot tudi preko instrumentov EU.